

		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/669, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2016	L 115	33	29.4.2016
► <u>M2</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1997, annettu 15 päivänä marraskuuta 2016	L 308	5	16.11.2016
► <u>M3</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1077, annettu 30 päivänä heinäkuuta 2018	L 194	44	31.7.2018
► <u>M4</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/936, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2019	L 149	58	7.6.2019
► <u>M5</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1009, annettu 10 päivänä heinäkuuta 2020	L 224	1	13.7.2020

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) N:o 808/2014,
annettu 17 päivänä heinäkuuta 2014,
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston
(maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)
N:o 1305/2013 soveltamissäännöistä

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella säädetään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täytäntöönpanosäännöistä, jotka koskevat maaseudun kehittämisohjelmien esittämistä, menettelyjä ja aikatauluja maaseudun kehittämisohjelmien ja kansallisten kehysten hyväksymiseksi ja muuttamiseksi, kansallisten kehysten sisältöä, maaseudun kehittämisohjelmia koskevia tiedotus- ja julkistamistoimia, tiettyjen maaseudun kehittämistoimenpiteiden täytäntöönpanoa, seuranta ja arviointia sekä kertomusten antamista.

2 artikla

Maaseudun kehittämisohjelmien ja kansallisten kehysten sisältö

Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 27 artiklassa ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklassa tarkoitettu maaseudun kehittämisohjelmien sisältö, asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettu sellaisten ohjelmien sisältö, jotka koskevat EIP:n toteuttamiin, pääomavaatimusta lieventäviin rajaamattomiin vakuuksiin ja arvopaperistamiseen perustuvia yhteisiä rahoitusvälineitä, ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kansallisten kehysten sisältö on esitettävä tämän asetuksen liitteen I mukaisesti.

3 artikla

Kansallisten kehysten hyväksyminen

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut kansalliset kehukset hyväksytään asetuksen (EU) N:o 1303/2013 29 artiklaa noudattaen.

4 artikla

Maaseudun kehittämisohjelmien muuttaminen

1. Ehdotusten, jotka koskevat maaseudun kehittämisohjelmien tai kansallisten maaseutuverkostojen perustamista ja toimintaa varten laadittujen erityisohjelmien muuttamista, on sisällettävä erityisesti seuraavat tiedot:

- a) ehdotetun muutoksen luonne;
- b) muutoksen perusteena olevat syyt ja/tai täytäntöönpano-ongelmat;
- c) muutoksen odotettavissa olevat vaikutukset;
- d) muutoksen vaikutus indikaattoreihin;
- e) muutoksen ja asetuksen (EU) N:o 1303/2013 II osaston II luvussa tarkoitetun kumppanuussopimuksen välinen suhde.

▼ M2

2. Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 11 artiklan a kohdan i alakohdassa tarkoitetun kaltaisia ohjelmamuutoksia voidaan ehdottaa enintään kolmesti ohjelmakauden aikana.

Kaikki muuntyyppiset muutokset kattavat ehdotukset:

- a) kerran kalenterivuodessa voidaan kutakin ohjelmaa kohden toimittaa yksi ehdotus, lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin voidaan toimittaa useampi kuin yksi muutosehdotus muutoksista, jotka koskevat yksinomaan rahoitus suunnitelman mukauttamista ja siitä mahdollisesti johtuvia muutoksia indikaattorisuunnitelmaan;
- b) kolme muuta muutosehdotusta ohjelmaa kohden voidaan toimittaa ohjelmakauden aikana.

Ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettua muutosten enimmäismäärää ei sovelleta, jos

▼ M5

- a) on toteutettava kiireellisiä toimenpiteitä, joiden syynä ovat toimivaltaisen kansallisen viranomaisen virallisesti tunnustamat luonnonkatastrofit, muut katastrofit tai epäsuotuisat sääolot, tai jotka johtuvat jäsenvaltion tai alueen sosioekonomisten olosuhteiden merkittävästä ja äkillisestä muutoksesta, mukaan lukien muuttoliikkeestä tai pakolaisten vastaanottamisesta johtuvat merkittävät ja äkilliset väestörakenteen muutokset. Jos covid-19-kriisin vuoksi maaseudun kehittämisohjelmaan tehty muutos yhdistetään muutoksiin, jotka eivät liity kriisiin, tätä alakohtaa sovelletaan kaikkiin yhdistettyihin muutoksiin edellyttäen, että maaseudun kehittämisohjelman muutosehdotus toimitetaan komissiolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2021;

▼ M2

- b) on tehtävä muutos unionin oikeuskehyksen muuttumisen vuoksi;
- c) on tehty asetuksen (EU) N:o 1303/2013 21 artiklassa tarkoitettu tulosten tarkastelu;
- d) asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan h alakohdan i alakohdassa tarkoitettua kullekin vuodelle suunniteltua maaseuturahaston rahoitusosuutta muutetaan mainitun asetuksen 58 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltiokohtaiseen vuotuisen jakoon liittyvän kehityksen vuoksi; ehdotettuihin muutoksiin voivat sisältyä merkittävät muutokset toimenpiteiden kuvaukseen;
- e) muutokset koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 37 artiklassa tarkoitettua rahoitusvälineiden käyttöönottoa; tai
- f) muutokset koskevat asetuksen (EU) N:o 1305/2013 32 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua uusien aluemäärittelyjen käyttöönottoa.

▼ B

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava asetuksen (EU) N:o 1305/2013 11 artiklan a kohdan iii alakohdassa tarkoitetun kaltainen viimeinen ohjelmamuutoksensa komissiolle viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2020.

Muunlaiset ohjelmamuutokset on toimitettava komissiolle viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2023.

4. Jos ohjelmamuutoksella muutetaan mitä tahansa tietoja, jotka sisältyvät asetuksen (EU) N:o 1305/2013 6 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun taulukkoon, ohjelmamuutoksen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kyseisen taulukon tarkistus.

▼B*5 artikla***Kansallisten kehysten muuttaminen**

1. Kansallisten kehysten muuttamiseen sovelletaan soveltuvin osin asetuksen (EU) N:o 1303/2013 30 artiklaa, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 11 artiklaa sekä tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b ja c alakohtaa.

2. Jos jäsenvaltio on valinnut vaihtoehdon, jossa se toimittaa asetuksen (EU) N:o 1305/2013 6 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun taulukon, se voi toimittaa kyseiseen taulukkoon liittyvät kansallisen kehyksensä muutokset komissiolle ottaen huomioon eri ohjelmiansa täytäntöönpanoasteen.

3. Hyväksyttyään 2 kohdassa tarkoitetut muutokset komissio mukauttaa asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettuja asianomaisen ohjelman rahoitussuunnitelmia tarkistetun taulukon mukaisesti edellyttäen, että

- a) maaseuturahaston ohjelmakohtainen rahoitusosuus koko ohjelmakaudelle ei muutu;
- b) maaseuturahaston kokonaismäärärahat kyseiselle jäsenvaltiolle eivät muutu;
- c) ohjelman määrärahojen jakautuminen eri vuosille ennen tarkistusvuotta ei muutu;
- d) maaseuturahaston vuotuiset määrärahat kyseiselle jäsenvaltiolle eivät muutu;
- e) maaseuturahaston kokonaisrahoitusosuutta asetuksen (EU) N:o 1305/2013 59 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuihin ympäristöön ja ilmastoon liittyviin toimenpiteisiin noudatetaan.

▼M2

4. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tunnustamien luonnonkatastrofien, muiden katastrofien tai epäsuotuisien sääolojen taikka jäsenvaltion tai alueen sosioekonomisten olosuhteiden merkittävästä ja äkillisestä muutoksesta johtuvien väestörakenteen muutosten, mukaan lukien muuttoliikkeestä tai pakolaisten vastaanottamisesta johtuvat merkittävät ja äkilliset väestörakenteen muutokset, vuoksi on toteutettava kiireellisiä toimenpiteitä, oikeuskehys on muuttunut tai on tehty muutoksia asetuksen (EU) N:o 1303/2013 21 artiklassa tarkoitetun tulosten tarkastelun vuoksi, 2 kohdassa tarkoitettuja kansallisen kehysten muutospyyntöjä voidaan toimittaa ainoastaan kerran kalenterivuodessa ennen 1 päivää huhtikuuta. Poiketen siitä, mitä 4 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, tällaisista tarkistuksista johtuvia ohjelmamuutoksia voidaan tehdä mainitun alakohdan mukaisesti esitettyjen muutosehdotusten lisäksi.

▼B

5. Muutoksen hyväksyvä täytäntöönpanosäädös hyväksytään hyvissä ajoin, jotta asiaan liittyviä talousarviositoumuksia voidaan muuttaa ennen sen vuoden loppua, jona tarkistus esitettiin.

▼ B*6 artikla***Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet**

1. Jäsenvaltiot voivat säätää mahdollisuudesta kattaa asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artiklassa tarkoitettuihin tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskeviin toimiin osallistuvien matka- ja majoituskuluihin ja päivärahoihin liittyvät menot sekä asiaan liittyvät viljelijöiden lomituskuluihin liittyvät menot palvelusetelijärjestelmällä tai muulla vastaavalla järjestelmällä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen järjestelmien osalta jäsenvaltioiden on säädettävä seuraavista:

- a) palveluseteli tai vastaava väline on voimassa enintään yhden vuoden;
- b) säännöt, jotka koskevat palvelusetelien tai vastaavien välineiden saamista käyttöön ja erityisesti sitä, että niiden on oltava sidoksissa tiettyyn toimeen;
- c) erityiset edellytykset, joilla palvelusetelit voidaan korvata koulutustoimen tai muun tietämyksensiirto- ja tiedotustoimen tarjoajalle.

▼ M3**▼ B***8 artikla***Liiketoimintasuunnitelmat****▼ M3****▼ B**

2. Kun kyseessä on asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukainen tuki ja liiketoimintasuunnitelmassa viitataan useamman mainitun asetuksen mukaisen maaseudun kehittämistoimenpiteen käyttöön, jäsenvaltio voi säätää, että tukihakemuksen hyväksyminen antaa myös oikeuden kyseisten toimenpiteiden mukaisen tuen saamiseen. Jos jäsenvaltio käyttää tätä mahdollisuutta hyväkseen, sen on säädettävä, että tukihakemuksessa on esitettävä tarvittavat tiedot kyseisten toimenpiteiden tukikelpoisuuden arvioimiseksi.

▼ M1*9 artikla*

1. Jos asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28, 29 ja 34 artiklan mukaisesti tehty sitoumukset liittyvät eläinyksiköihin, sovelletaan liitteessä II vahvistettuja muutokertoimia eri eläinryhmien muuntamiseksi eläinyksiköiksi.

2. Jos asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28, 29 ja 34 artiklan mukaiset sitoumukset ilmaistaan muina yksikköinä kuin mainitun asetuksen liitteessä II vahvistettuina yksikköinä, jäsenvaltiot voivat määrittää maksut kyseisten muiden yksiköiden perusteella. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisessä liitteessä vahvistettuja maa-seuturahaston tuen vuotuisia enimmäismääriä noudatetaan.

▼M1

3. Lukuun ottamatta korvauksia asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan 10 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin sitoumuksiin, jotka koskevat sellaisten paikallisten rotujen kasvattamista, jotka ovat uhanalaisia kasvatuksesta luopumisen vuoksi, mainitun asetuksen 28, 29 ja 34 artiklan mukaisia maksuja ei voida myöntää eläinyksikköä kohti.

▼B*10 artikla***Lisäkustannusten ja tulonmenetysten vakio-oletukset**

1. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa korvausten määrän asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28–31 artiklassa sekä 33 ja 34 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden ja toimintatyyppien osalta lisäkustannusten ja tulonmenetysten vakio-oletusten perusteella.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava 1 kohdassa tarkoitettujen laskelmien ja vastaavien korvausten osalta seuraavat seikat:

- a) laskelmien kaikki osatekijät ovat todennettavissa;
- b) laskelmat perustuvat asianmukaisella asiantuntemuksella vahvistettuihin lukuihin;
- c) lähde, josta luvut ovat peräisin, ilmoitetaan selkeästi;
- d) erittelyt on tapauksen mukaan tehty paikallisten tai alueellisten olosuhteiden ja tosiasiallisen maankäytön ottamiseksi huomioon;
- e) laskelmat eivät sisällä investointikustannuksiin liittyviä osatekijöitä.

*11 artikla***Sitoumusten yhdistäminen ja toimenpiteiden yhdistäminen**

1. Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan mukaisia erilaisia maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksia, mainitun asetuksen 29 artiklan mukaisia luonnonmukaisen maatalouden sitoumuksia, mainitun asetuksen 33 artiklan mukaisia eläinten hyvinvointia edistäviä sitoumuksia ja mainitun asetuksen 34 artiklan mukaisia metsätalouden ympäristösitoumuksia ja ilmastositoumuksia voidaan yhdistää edellyttäen, että ne täydentävät toisiaan ja ovat yhteensopivia. Jäsenvaltioiden on liitettävä maaseudun kehittämissohjelmiinsa luettelo sallituista yhdistelmistä.

2. Jos yhdistetään 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä tai samaan toimenpiteeseen tai eri toimenpiteisiin kuuluvia erilaisia sitoumuksia, jäsenvaltioiden on tuen tasoa määrittäessään otettava huomioon yhdistämisestä aiheutuvat erityiset tulonmenetykset ja lisäkustannukset.

▼B

3. Jos jokin toimi sisältyy kahteen tai useampaan toimenpiteeseen tai kahteen tai useampaan toimintatyyppiin, jäsenvaltiot voivat osoittaa menot hallitsevaan toimenpiteeseen tai toimintatyyppiin. Tällöin sovelletaan kyseisen hallitsevan toimenpiteen tai toimintatyyppin mukaista erityistä rahoitusosuutta.

*12 artikla***Kansallinen maaseutuverkosto**

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklassa tarkoitetun kansallisen maaseutuverkoston perustamisesta ja toiminnasta sekä verkoston toimintasuunnitelman käynnistämisestä viimeistään 12 kuukautta sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt tapauksen mukaan maaseudun kehittämisohjelman tai kansallisen maaseutuverkoston perustamista ja toimintaa varten laaditun erityisohjelman.

2. Kansallisen maaseutuverkoston toiminnan edellyttämä rakenne on perustettava joko kansallisten tai alueellisten toimivaltaisten viranomaisen yhteyteen tai niiden ulkopuolelle tarjouskilpailumenettelyllä taikka näiden kahden yhdistelmänä. Rakenteen on pystyttävä suoriutumaan vähintään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista toiminnoista.

3. Jos jäsenvaltio on valinnut kansallisten maaseutuverkostojen perustamista ja toimintaa varten erityisohjelman, kyseisen ohjelman on sisällettävä tämän asetuksen liitteessä I olevassa 3 osassa tarkoitetut osatekijät.

*13 artikla***Tiedotus ja julkistaminen**

1. Hallintoviranomaisen on toimitettava tiedotus- ja julkistamisstrategia sekä sen mahdolliset muutokset seurantakomitealle tiedoksi. Strategia on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa maaseudun kehittämisohjelman hyväksymisestä. Hallintoviranomaisen on tiedotettava seurantakomitealle vähintään kerran vuodessa tiedotus- ja julkistamisstrategian edistymisestä, tuloksille tekemästään arvioinnista sekä tiedotus- ja julkisuustoimista, joita se aikoo toteuttaa seuraavana vuonna.

2. Liitteessä III vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat tiedotus- ja julkistamistoimiin liittyviä hallintoviranomaisen ja tuensaa-
jien vastuita.

*14 artikla***Seuranta- ja arviointijärjestelmä**

1. Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 67 artiklassa tarkoitettu seuranta- ja arviointijärjestelmä sisältää seuraavat osatekijät:

a) toimenpidelogiikka, josta käy esiin prioriteettien, kohdealojen ja toimenpiteiden välinen vuorovaikutus;

▼B

- b) joukko yhteisiä tausta-, tulos- ja tuotosindikaattoreita, mukaan lukien indikaattorit, joita käytetään maaseudun kehittämistoimenpiteiden kohdealoihin liittyvien määrällisten tavoitteiden määrittämiseen, ja joukko ennalta määriteltyjä indikaattoreita tulosten tarkastelua varten;
- c) liitteessä V esitetyt yhteiset arviointikysymykset;
- d) tiedon keruu, taltiointi ja siirtäminen;
- e) säännöllinen raportointi seuranta- ja arviointitoimista;
- f) arviointisuunnitelma;
- g) maaseudun kehittämisohjelmaan liittyvät ennako- ja jälkiarvioinnit ja kaikki muut arviointitoimet, mukaan lukien ne, joita edellytetään, jotta voidaan täyttää asetuksen (EU) N:o 1303/2013 50 artiklan 4 ja 5 kohdassa ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 75 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut vuosien 2017 ja 2019 vuotuisten täytäntöönpanokertomusten tiukemmat vaatimukset;
- h) tuki, jolla kaikkia seurannasta ja arvioinnista vastaavia toimijoita autetaan täyttämään velvollisuutensa.

2. Maaseudun kehittämisen yhteiset tausta-, tulos- ja tuotosindikaattorit vahvistetaan liitteessä IV. Kyseisessä liitteessä yksilöidään myös ne indikaattorit, joita on tarkoitus käyttää maaseudun kehittämistoimenpiteiden kohdealoihin liittyvien määrällisten tavoitteiden määrittelemisessä. Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettujen tuloskehyksen välitavoitteiden ja tavoitteiden asettamiseksi jäsenvaltioiden on joko käytettävä tämän asetuksen liitteessä IV olevassa 5 kohdassa esitettyjä ennalta määriteltyjä tuloskehysindikaattoreita tai korvattava kyseiset indikaattorit ja/tai täydennettävä niitä muilla maaseudun kehittämisohjelmassa määritellyillä merkityksellisillä tuotosindikaattoreilla.

3. Liitteessä VI esitetyt teknistä apua koskevat asiakirjat muodostavat osan seuranta- ja arviointijärjestelmää.

▼M5

4. Kun kyseessä ovat toimet, joissa yksilöidään mahdollinen rahoitusosuus asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohdan a alakohdassa, 5 artiklan ensimmäisen kohdan 5 alakohdan a–d alakohdassa ja 5 artiklan ensimmäisen kohdan 6 alakohdan a alakohdassa tarkoitetuille kohdealoille tai joissa yksilöidään mahdollinen rahoitusosuus kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiselle tai joissa on kyse covid-19-kriisin vaikutusten lieventämisestä ja elvytystoimista, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 70 artiklassa tarkoitettuun toimintojen sähköiseen rekisteriin on merkittävä lipu(i)lla ne tapaukset, joissa toimi sisältää yhtä tai useampaa asianomaista kohdealaa tai tavoitetta edistävän tekijän.

▼B*15 artikla***Vuotuinen täytäntöönpanokertomus**

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 75 artiklassa tarkoitetun vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen esittämistapa vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä VII.

*16 artikla***Arviointisuunnitelma**

Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 56 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua arviointisuunnitelmaa koskevat vähimmäisvaatimukset vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä I olevan 1 osan 9 kohdassa.

*17 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaiseen kaikissa jäsenvaltioissa.

▼B*LIITE I*

1 OSA

Maaseudun kehittämisohjelmien sisällön esittely

1. **Maaseudun kehittämisohjelman nimi**
2. **Jäsenvaltio tai hallinnollinen alue**
 - a) Ohjelman kattama maantieteellinen alue.
 - b) Alueen luokittelu.
3. **Ennakoarviointi**

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

 - a) Kuvaus prosessista, mukaan lukien tärkeimpien tapahtumien ja välimerkkien aikataulu, suhteessa maaseudun kehittämisohjelman etenemisen keskeisiin vaiheisiin.
 - b) Jäsenvaltion taulukko, jossa esitetään ennakoarvioinnin suositukset ja niiden käsittely.
 - c) Maaseudun kehittämisohjelman liitteenä on esitettävä täydellinen ennakoarviointikertomus (myös strategisen ympäristöarvioinnin vaatimukset).
4. **Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkat (SWOT-analyysi) ja tarpeiden määrittely**

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

 - a) SWOT-analyysi, joka sisältää seuraavat jaksot:
 - i) yhteisiin ja ohjelmakohtaisiin konteksti-indikaattoreihin ja muihin laadullisiin ajantasaisiin tietoihin perustuva kattava yleiskuvaus ohjelma-alueen nykytilanteesta;
 - ii) ohjelma-alueella havaitut vahvuudet;
 - iii) ohjelma-alueella havaitut heikkoudet;
 - iv) ohjelma-alueella havaitut mahdollisuudet;
 - v) ohjelma-alueella havaitut uhkat;
 - vi) jäsenvaltion taulukko, jossa on tiedot yhteisistä ja ohjelmakohtaisista konteksti-indikaattoreista.
 - b) SWOT-analyysistä saatua näyttöä perustuva tarpeiden arviointi kullekin maaseudun kehittämistä koskevalle unionin prioriteetille, jäljempänä 'prioriteetti', ja kohdealalle sekä kolmelle monialaiselle tavoitteelle (ympäristö, myös painopisteet määrittelevän toimintasuunnitelman mukaiset Natura 2000 -alueiden erityistarpeet⁽¹⁾, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen, innovointi).
5. **Strategian kuvaus**
 - a) Maaseudun kehittämisohjelman kohteiksi valittujen tarpeiden perustelut sekä tavoitteiden, prioriteettien ja kohdealojen valinta SWOT-analyysistä ja tarvearvioinnista saatujen todisteiden perusteella. Tarvittaessa perustelut ohjelmaan sisällytetyille temaattisille alaohjelmille. Perusteluissa on erityisesti osoitettava, että asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan i ja iv alakohdassa tarkoitettujen vaatimukset täyttyvät.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7), 8 artiklan 4 kohta.

▼B

- b) Maaseudun kehittämistoimenpiteiden yhdistäminen ja perustelut kunkin kohdealan osalta, myös toimenpiteisiin osoitettujen määrärahojen perustelut ja rahoitusvarojen riittävyys asetettuihin tavoitteisiin nähden, kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdassa tarkoitetaan. Toimenpidelogiikkaan sisällytetyn toimenpideyhdistelmän on perustuttava SWOT-analyysin sekä a alakohdassa tarkoitettuihin perusteluihin ja tarpeiden priorisointiin.
- c) Kuvaus siitä, miten monialaisia tavoitteita käsitellään, mukaan lukien asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan v alakohdassa tarkoitetut erityistarpeet.
- d) Toimenpidelogiikan yhteenvetotaulukko, jossa on esitetty maaseudun kehittämisohjelmalle valitut prioriteetit ja kohdealat, määrälliset tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi toteutettavien toimenpiteiden yhdistelmä, myös menosuunnitelmat. Taulukko luodaan automaattisesti 5 kohdan b alakohdassa ja 11 kohdassa esitettyjen tietojen perusteella käyttäen komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 184/2014 ⁽¹⁾ 4 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetun sähköisen tiedonvaihtojärjestelmän ("SFC2014") ominaisuuksia.
- e) Kuvaus neuvontavalmiuksista, joilla varmistetaan riittävä neuvonta ja tuki lainsäädännön vaatimusten osalta ja innovointiin liittyvien toimien osalta, jotta osoitetaan, että on toteutettu asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan vi alakohdassa edellytetyt toimenpiteet.

6. Ennakkoehtojen arviointi, joka sisältää seuraavat jäsennellyt taulukot:

- a) Tiedot ennakkoehtojen sovellettavuuden arvioinnista.
- b) Kunkin sovellettavan yleisen tai prioriteettisidonnaisen ennakkoehdon osalta yhdessä taulukossa:
 - i) arvio sen noudattamisesta; ja
 - ii) luettelo prioriteeteista/kohdealoista ja toimenpiteistä, joihin ehtoa sovelletaan. Ohjeellinen luettelo prioriteeteista/kohdealoista ja toimenpiteistä, joilla on erityistä merkitystä kunkin ennakkoehdon kannalta, esitetään 4 osassa;
 - iii) luettelo asiaan liittyvistä kriteereistä ja arvio niiden täytymisestä;
 - iv) viitteet strategioihin, säädöksiin tai muihin asiaankuuluviin asiakirjoihin, kuten viitteet asiaankuuluviin jaksoihin tai pykäliin, joissa osoitetaan kunkin kriteerin täyttyminen.

⁽¹⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 184/2014, annettu 25 päivänä helmikuuta 2014, jäsenvaltioiden ja komission väliseen sähköiseen tiedonvaihtojärjestelmään sovellettavien ehtojen ja edellytysten vahvistamisesta Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 nojalla sekä Euroopan aluekehitysrahastosta tuettavien Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisten tukitoimien luokkia koskevan nimikkeistön hyväksymisestä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen tukemista Euroopan aluekehitysrahastosta koskevista erityissäännöksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1299/2013 nojalla (EUVL L 57, 27.2.2014, s. 7).

▼B

- c) Kaksi erillistä taulukkoa, joista toinen koskee sovellettavia yleisiä ennakkoehdotuksia ja toinen sovellettavia prioriteettisidonnaisia ennakkoehdotuksia, jotka eivät täyty lainkaan tai jotka täyttyvät osittain; kummassakin taulukossa on oltava seuraavat tiedot:

- i) mitkä kriteerit eivät täyty;
- ii) toimet, jotka on tarkoitus toteuttaa, jotta kukin näistä kriteereistä täyttyisi;
- iii) toimien määräajat; ja
- iv) mitkä tahot vastaavat kriteereiden täyttymisestä.

7. Tuloskehityksen kuvaus

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

- a) Tapauksen mukaan tiedot 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen indikaattoreiden valinnasta, välitavoitteiden sekä täytäntöönpanon avainkohtien valinnasta ja suoritusvarauksen kohdentamisesta. Tavoitteenasettelu on perusteltava strategiassa 5 kohdan a alakohdan mukaisesti.
- b) Taulukko, jossa esitetään suoritusvarauksen kohdentaminen kunkin prioriteetin osalta, ja kunkin indikaattorin osalta:
 - i) Vuoteen 2023 tähtäävät tavoitteet. Tavoitteissa ei saa ottaa huomioon 12 kohdassa tarkoitettua kansallista lisärahoitusta eikä 13 kohdassa tarkoitettua kansallisen lisärahoituksen muodossa olevaa valtiontukea.
 - ii) Tavoitteisiin perustuvat vuoden 2018 välitavoitteet.

Jos maaseuturahastosta myönnettävän, suoritusvaraukseen kohdennetun tuen kokonaismäärä eroaa kumppanuussopimuksessa kaikkiin kansallisiin ja alueellisiin ohjelmiin osoitetun, maaseuturahastoon liittyvän ja suoritusvaraukseen kohdennetun kansallisen tuen määräsuhteisesta jaosta ⁽¹⁾, lukuun ottamatta asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja kansallisia ohjelmia, jotka koskevat EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä, ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja kansallisen maaseutuverkoston perustamista ja toimintaa varten laadittuja erityisohjelmia, perustelut suoritusvarauksen kohdentamismäärälle.

8. Valittujen toimenpiteiden kuvaus

- (1) Kuvaus yleisistä ehdoista, joita sovelletaan useampaan kuin yhteen toimenpiteeseen, mukaan lukien tarvittaessa maaseutualueen, lähtötilanteiden, täydentävien ehtojen, rahoitusvälineiden suunnitellun käytön, ennakkojen suunnitellun käytön ja investointeja koskevien yhteisten sääntöjen määrittely, myös asetuksen (EU) N:o 1305/2013 45 ja 46 artiklan säännökset.

Maaseudun kehittämisohjelmaan on tarvittaessa sisällytettävä luettelo 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista sallituista sitoumusten yhdistelmistä.

- (2) Toimenpidekohtainen kuvaus, mukaan lukien:

- a) Oikeusperusta.
- b) Yleinen kuvaus toimenpiteestä, mukaan lukien sen toimenpideloogiikka ja miten sillä edistetään kohdealoja ja monialaisia tavoitteita.

⁽¹⁾ Maaseuturahaston koko rahoitusosuuden käyttö kuhunkin asianomaiseen ohjelmaan.

▼ **M3**

- c) Laajuus, tuen taso, tuensaajat sekä tarvittaessa määrän tai tukipro-sentin laskentamenetelmä eriteltynä tarvittaessa alatoimenpiteittäin ja/tai toimintatyypeittäin. Kunkin toimintatyyppin osalta tukikelpoi-set kustannukset, tukikelpoisuusedellytykset, sovellettavat määrät ja tukiprosentit sekä valintaperusteiden vahvistamisen periaatteet. Jos tuki myönnetään asetuksen (EU) N:o 1303/2013 38 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdan mukaisesti toteutettuun rahoitusvälineeseen, kuvaus rahoitusvälineen tyypistä, lo-pullisten tuensaajien pääryhmät, tukikelpoisten kustannusten pää-lajit sekä tuen enimmäismäärä.

▼ **B**

- d) Kuvaus toimenpiteiden ja/tai toimintatyyppien todennettavuudesta ja valvottavuudesta:

- i) toimenpiteiden ja/tai toimintatyyppien toteuttamisessa aiheutu-va(t) riski(t);
- ii) hillitsemistoimenpiteet;
- iii) yleisarvio toimenpiteestä ja/tai toimintatyyppistä.

Kun kyseessä on asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan mu-kainen toimenpide, kuvaukseen on sisällytettävä taulukko, josta käy ilmi maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumusten ja niiden todentamis- ja valvontamenetelmien välinen suhde.

- e) Seuraavanlainen kuvaus kustakin toimenpiteestä tai toimintatyyppi-stä:

1. *Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artikla)*

- Tietämyksensiirtopalveluja tarjoavilla yksiköillä tehtäviensä hoitamiseksi olevien asianmukaisten valmiuksien määrittely henkilöstön pätevyyden ja säännöllisen koulutuksen muodossa.
- Delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 3 artiklassa tar-koitettujen tilan- ja metsänhoitoa koskevien vaihtojen ja vierailujen keston ja sisällön määrittely.

2. *Neuvonta-, tilanhoito- ja lomituspalvelut (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 15 artikla)*

- Yleiset periaatteet, joilla varmistetaan asianmukaiset resurs-sit säännöllisesti koulutetun ja pätevän henkilöstön sekä neuvontakokemuksen muodossa. Neuvontatoiminnan on ol-tava luotettavaa aloilla, joilla neuvontaa annetaan. Neuvon-nan kattamat osatekijät.

3. *Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmät (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 16 artikla)*

- Tieto maataloustuotteiden, puuvillan tai elintarvikkeiden tu-kikelpoisista laatujärjestelmistä, jotka on hyväksytty kansal-lisella tasolla, mukaan lukien maatilojen sertifiointiohjel-mat, ja varmistus siitä, että nämä laatujärjestelmät täyttävät asetuksen (EU) N:o 1305/2013 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa vahvistetut perusteet.
- Tieto maataloustuotteiden tukikelpoisista vapaaehtoisista sertifiointijärjestelmistä, joiden jäsenvaltiot ovat tunnusta-neet olevan parhaista käytännöistä annettujen unionin suun-taviivojen mukaisia.

▼B

4. *Investoinnit fyysiseen omaisuuteen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 artikla)*
- Ei-tuotannollisten investointien määrittely.
 - Yhteisten investointien määrittely.
 - Yhdennettyjen hankkeiden määrittely.
 - Tukikelpoisten Natura 2000 -alueiden ja muiden tukikelpoisten luonnonarvoltaan merkittävien alueiden määrittely ja yksilöiminen.
 - Kuvaus tuen kohdentamisesta maataloille asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen prioriteettien osalta tehdyn SWOT-analyysin mukaisesti.
 - Luettelo unionin lainsäädännöllä asetetuista uusista vaatimuksista, joiden täyttämiseksi voidaan myöntää tukea asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 artiklan 6 kohdan nojalla.
 - Tapauksen mukaan delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 13 artiklan c alakohdassa tarkoitettujen energiatehokkuutta koskevat vähimmäisstandardit.
 - Tapauksen mukaan delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 13 artiklan e alakohdassa tarkoitettujen kynnysten määrittely.

▼M3

5. *Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artikla)*
- Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdassa tarkoitettu pientilojen määrittely.
 - Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan s alakohdassa tarkoitettu toimien määrittely ('toiminnan aloittamispäivä').
 - Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdan viidennessä alakohdassa tarkoitettu ala- ja ylärajojen määrittely.
 - Nuorille viljelijöille myönnettävän tuen erityisedellytykset, jos nuori viljelijä ei perusta tilaa ainoana siitä vastaavana viljelijänä delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 2 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti.
 - Tiedot delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lisäajan soveltamisesta.
 - Tiivistelmä liiketoimintasuunnitelman vaatimuksista.
 - Sen mahdollisuuden käyttäminen, että eri toimenpiteitä voidaan yhdistää liiketoimintasuunnitelman avulla ja siten tarjota nuorille viljelijöille mahdollisuus hyödyntää näitä toimenpiteitä.
 - Alat, joita toiminnan laajentaminen koskee.

▼B

6. *Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 artikla)*
- Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen pieninfrastruktuurin, myös pienimuotoisen matkailuinfrastruktuurin, määrittely.
 - Tarvittaessa erityinen poikkeus, jolla sallitaan investoinnit laajakaistaan ja uusiutuvaan energiaan, niin että myös suurempia infrastruktuureja voidaan tukea.
 - Delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 13 artiklan c alakohdassa tarkoitettujen energiatehokkuutta koskevat vähimmäisstandardit.
 - Asetuksen (EU) N:o 807/2014 13 artiklan e alakohdassa tarkoitettujen kynnysten määrittely.

▼B

7. *Investoinnit metsäalueiden kehittämiseen ja metsien elinkelpoisuuden parantamiseen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 21 artikla)*

- Tilakoon, jonka ylittyessä tuen saamisen edellytyksenä on metsäsuunnitelman tai vastaavan välineen esittäminen, määrittely ja perustelut linjassa metsien kestävän hoidon ja käytön kanssa.
- ”Vastaavan välineen” määrittely.

Metsitys ja puustoisien maan muodostaminen

- Delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 6 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen, epäasianmukaisten metsitysten välttämiseksi valittujen lajien, alojen ja menetelmien yksilöiminen, mukaan lukien mainitun asetuksen 6 artiklan b alakohdassa tarkoitettu metsitettävien alojen ympäristö- ja ilmasto-olosuhteiden kuvaus.
- Delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 6 artiklassa tarkoitettu ympäristöön liittyvien vähimmäisvaatimusten määrittely.

Peltometsätalousjärjestelmien perustaminen

- Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu istutettavien puiden tai täysikasvuisten säilytettävien puiden hehtaarikohdaisen vähimmäis- ja enimmäismäärän määrittäminen ja puulajit.
- Tieto tuettujen järjestelmien odotetuista ympäristöhyödyistä.

Metsäpaloista, luonnonkatastrofeista ja muista katastrofeista aiheutuvien vahinkojen ennalta ehkäiseminen ja korjaaminen

- Tarvittaessa lajiluettelo kasveille haitallisista organismeista, jotka voivat aiheuttaa katastrofin.
- Metsäalueiden, jotka on luokiteltu keskisuuren tai suuren metsäpalariskin alaisiksi asiaankuuluvan metsänsuojelusuunnitelman mukaisesti, yksilöinti.
- Kun kyseessä ovat tuholaisia ja tauteja ennalta ehkäisevät toimet, kuvaus asianomaisesta katastrofista tieteellisen näytön tukemana, mukaan lukien tapauksen mukaan tieteellisten järjestöjen suositukset tuholaiden ja tautien käsittelystä.

Investoinnit, joilla parannetaan metsäekosysteemien kestävyttä ja ympäristöarvoa

- Tukikelpoisten investointien tyyppien määrittely ja arvioitujen ympäristövaikutukset ja/tai arvioitu yleishyödyllinen arvo.

8. *Tuottajaryhmien ja -organisaatioiden perustaminen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 27 artikla)*

- Kuvaus virallisesta menettelystä ryhmien ja organisaatioiden hyväksymiseksi.

9. *Maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artikla)*

- Asiaan liittyvien perusosatekijöiden yksilöinti ja määrittely; tähän on sisällyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 ⁽¹⁾ VI osaston I luvun mukaisesti vahvistetut asiaa koskevat pakolliset toimenpidevaatimukset, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 ⁽²⁾ 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdan mukaisesti vahvistetut asiaa koskevat vaatimukset ja vähimmäistoimet sekä lannoitteiden ja kasvin-suojeluaineiden käyttöä koskevat vähimmäisvaatimukset ja muut kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut asiaa koskevat pakolliset hoitovaatimukset.
- Lannoitteita koskeviin vähimmäisvaatimuksiin on kuuluttava muun muassa nitraattien aiheuttamalle pilaantumiselle alttiiden vyöhykkeiden ulkopuolisia maatiloja koskevat neuvoston direktiivin 91/676/ETY ⁽³⁾ mukaisesti käyttöön-otetut hyvän käytännön ohjeet sekä fosforin aiheuttamaa pilaantumista koskevat vaatimukset; kasvin-suojeluaineiden vähimmäisvaatimuksiin on muun muassa kuuluttava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/128/EY ⁽⁴⁾ käyttöön-otetut integroidun torjunnan yleiset periaatteet, vaatimukset aineiden käyttöluvista ja koulutusvelvollisuuden täyttämisestä, turvallista varastointia koskevat vaatimukset, levityskoneiden tarkistaminen sekä säännöt torjunta-aineiden käytöstä vesistöjen ja muiden herkkien alueiden läheisyydessä kansallisessa lainsäädännössä vahvistetulla tavalla.
- Taulukko, josta käy ilmi maatalouden ympäristö- ja ilmas-tositoumusten ja asiaan liittyvien tavanomaisten viljelykäytäntöjen välinen suhde sekä viitetasoon liittyvät asian-omaiset osatekijät (perusosatekijät), eli hyvä maatalous- ja ympäristökunto ja lakisääteiset hoitovaatimukset, lannoitteisiin ja torjunta-aineisiin sovellettavat vähimmäisvaatimukset, muut asiaan liittyvät kansalliset/alueelliset vaatimukset sekä vähimmäistoimet.
- Luettelo paikallisista kasvatuksen ulkopuolelle jäämässä olevista roduista ja geneettisen köyhtymisen uhkaamien kasvien geenivaroista.
- Kuvaus menetelmistä ja maataloudellisista oletuksista ja muuttujista, sisältäen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut perustason vaatimukset, joilla on merkitystä kunkin sitoumustyyppin yhteydessä ja joihin viitataan, kun lasketaan perusteluita tehdystä sitoumuksesta aiheutuville tulonmenetyksille ja lisäkustannuksille sekä transaktiokustannusten tasoa; tapauksen mukaan kyseisissä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1307/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608).

⁽³⁾ Neuvoston direktiivi 91/676/ETY, annettu 12 päivänä joulukuuta 1991, vesien suojele-misesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta (EYVL L 375, 31.12.1991, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/128/EY, annettu 21 päivänä loka-kuuta 2009, yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaa-miseksi (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 71).

▼B

menetelmissä on otettava huomioon asetuksen (EU) N:o 1307/2013 nojalla myönnetty tuki, myös korvaukset ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisiin maatalouskäytäntöihin, jotta vältetään kaksinkertainen rahoitus; tapauksen mukaan menetelmä, jota on käytetty tämän asetuksen 9 artiklan mukaisten muiden yksiköiden muuntamiseksi.

10. *Luonnonmukainen maatalous (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 29 artikla)*

— Asiaan liittyvien perusosatekijöiden yksilöinti ja määrittely; tähän on sisällyttävä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 VI osaston I luvun mukaisesti vahvistetut asiaa koskevat pakolliset toimenpidevaatimukset, asetuksen (EU) N:o 1307/2013 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdan mukaisesti vahvistetut asiaa koskevat vaatimukset ja vähimmäistoimet sekä lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevat vähimmäisvaatimukset ja muut kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut asiaa koskevat pakolliset hoitovaatimukset.

— Kuvaus menetelmistä ja maataloudellisista oletuksista ja muuttujista, sisältäen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua perustason vaatimukset, joilla on merkitystä kunkin sitoumustyyppin yhteydessä ja joihin viitataan, kun lasketaan perusteluita tehdystä sitoumuksesta aiheutuville tulonmenetyksille ja lisäkustannuksille sekä transaktiokustannusten tasoa; tapauksen mukaan kyseisissä menetelmissä on otettava huomioon asetuksen (EU) N:o 1307/2013 nojalla myönnetty tuki, myös korvaukset ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisiin maatalouskäytäntöihin, jotta vältetään kaksinkertainen rahoitus; tapauksen mukaan menetelmä, jota on käytetty tämän asetuksen 9 artiklan mukaisten muiden yksiköiden muuntamiseksi.

11. *Natura 2000 -korvaukset ja vesipuitedirektiivin mukaiset korvaukset (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 30 artikla)*

— Natura 2000: neuvoston direktiivin 92/43/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY⁽¹⁾ täytäntöönpanemiseksi nimetyt alueet ja vastaavien kansallisten ja/tai alueellisten hoitosäännösten mukaiset viljelijöiden velvollisuudet.

— Jos tästä toimenpiteestä tuetaan muita rajattuja luonnonsuojelualueita, joilla on ympäristörajoitteita, alueiden erittely ja vaikutus direktiivin 92/43/ETY 10 artiklan täytäntöönpanoon.

— Vesipuitedirektiivin mukaiset korvaukset: maankäytön tyyppissä tapahtuvien suurten muutosten määrittely ja kuvaus yhteyksistä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/60/EY⁽²⁾ ('vesipuitedirektiivi') tarkoitettuihin vesipiiriin hoitosuunnitelmiin sisältyviin toimenpideohjelmiin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

▼B

- Perusosatekijöiden yksilöinti ja määrittely; Natura 2000 -korvausten osalta tähän on sisällyttävä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 94 artiklassa ja liitteessä II tarkoitettu hyvä maatalous- ja ympäristökunto sekä asetuksen (EU) N:o 1307/2013 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdassa tarkoitettua asiaa koskevat vaatimukset ja vähimmäistoimet; vesipuitedirektiivin mukaisten korvausten osalta tähän on sisällyttävä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 VI osaston I luvun mukaisesti vahvistetut pakolliset toimenpidevaatimukset sekä asetuksen (EU) N:o 1307/2013 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdan mukaisesti vahvistetut asiaa koskevat vaatimukset ja vähimmäistoimet.
 - Tieto toimenpiteen toteuttamisen ja painopisteet määrittelevän toimintasuunnitelman (direktiivin 92/43/ETY 8 artiklan 4 kohta) välisestä yhteydestä.
 - Suoritettavien korvausten perusteena olevien rajoitusten/haittojen määrittely ja tieto pakollisista käytännöistä.
 - Kuvaus menetelmistä ja maataloudellisista oletuksista, sisältäen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 30 artiklan 3 kohdassa direktiivien 92/43/ETY ja 2009/147/EY osalta tarkoitettua perustason vaatimukset ja mainitun asetuksen 30 artiklan 4 kohdassa vesipuitedirektiivin osalta tarkoitettua perustason vaatimukset, joihin viitataan, kun lasketaan perusteluita niille tulonmenetyksille ja lisäkustannuksille, joita aiheutuu asianomaisilla alueilla direktiivien 92/43/ETY ja 2009/147/EY ja vesipuitedirektiivien täytäntöönpanoon liittyvistä haitoista; tapauksen mukaan kyseisissä menetelmissä on otettava huomioon asetuksen (EU) N:o 1307/2013 nojalla ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisiin maatalouskäytäntöihin myönnettävät korvaukset, jotta vältetään kaksinkertainen rahoitus.
12. *Korvaukset alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia tai muita erityisrajoitteita (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 31 artikla)*
- Tilakohtaisen enimmäispinta-alan määrittely, jonka perusteella jäsenvaltio laskee korvausten asteittaisen alenemisen.
- Sellaisten alueiden nimeäminen, joilla on luonnonoloista johtuvia tai muita erityisrajoitteita*
- Kuvaus alueiden nimeämisessä käytetystä paikallisesta yksikkötasosta.
 - Kuvaus siitä, miten sovelletaan asetuksen (EU) N:o 1305/2013 32 artiklassa tarkoitettua menetelmää mainitussa artiklassa tarkoitettujen kolmen alueluokan määrittelemiseksi, mukaan lukien kuvaus siitä hienosäätömenetelmästä ja sen tuloksista, jota sovelletaan alueisiin, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia tai muita erityisrajoitteita, vuoristoalueita lukuun ottamatta.
13. *Eläinten hyvinvointi (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 33 artikla)*
- Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 VI osaston I luvussa vahvistettuja pakollisia toimenpidevaatimuksia vastaavien kansallisten ja unionin vaatimusten määrittely ja yksilöinti.

▼ B

- Kuvaus menetelmistä ja maataloudellisista/eläinjalostuksellisista oletuksista ja muuttujista, sisältäen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 33 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut perustason vaatimukset, joilla on merkitystä kunkin sitoumustyyppin yhteydessä ja joihin viitataan, kun lasketaan perusteluita tehdystä sitoumuksesta aiheutuville tulonmenetyksille ja lisäkustannuksille.

14. *Metsätalouden ympäristö- ja ilmastopalvelut ja metsien suojelu (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 34 artikla)*

- Tilakoon, jonka ylityessä tuen saamisen edellytyksenä on metsäsuunnitelman tai vastaavan välineen esittäminen, määrittely ja perustelut.
- ”Vastaavan välineen” määrittely.
- Kansallisessa metsätaloutta koskevassa säädöksessä tai muussa asiaankuuluvassa kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen asiaankuuluvien pakollisten vaatimusten yksilöinti.
- Kuvaus menetelmistä sekä oletuksista ja muuttujista, sisältäen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut perustason vaatimukset, joilla on merkitystä kunkin sitoumustyyppin yhteydessä ja joihin viitataan, kun lasketaan perusteluita tehdystä sitoumuksesta aiheutuville tulonmenetyksille ja lisäkustannuksille.

15. *Yhteistyö (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla)*

- Pilottihankkeiden, klusterien, verkostojen, lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden erityispiirteiden tarkentaminen.

▼ M3

16. *Riskienhallinta (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 36–39 a artikla)*

▼ B

- Kuvaus mekanismeista, joilla varmistetaan, ettei korvauksia makseta liikaa.

Sato-, eläin- ja kasvivakuutus

- Kuvaus tukikelpoisten vakuutussopimusten edellytyksistä, mukaan lukien vähintään seuraavat:

- a) vakuutuksen piiriin kuuluvat riskit;
- b) vakuutuksen kattamat taloudelliset tappiot.

- Säännöt, joiden perusteella vahvistetaan osuus, joka viljelijän keskimääräisestä vuositulotannosta on tuhoutunut.

Epäsuotuisia sääoloja, eläin- ja kasvitauteja, tuholaisvahinkoja ja ympäristövahinkoja varten perustetut keskinäiset rahastot

- Keskinäisten rahastojen rahoitusjärjestelyjä, perustamista ja hallintoa koskevat säännöt, joihin sisältyvät erityisesti:

- a) luettelo epäsuotuisista sääoloista, eläin- ja kasvitaudeista, tuholaisvahingoista tai ympäristövahingoista, jotka voivat olla perusteena korvausten maksamiselle viljelijöille, tapauksen mukaan myös maantieteellinen soveltamisala;
- b) kriteerit sen arvioimiseksi, onko viljelijöille aiheellista maksaa korvauksia tietyn tapahtuman vuoksi;

▼B

- c) menetelmät taloudellisista tappioista aiheutuvien lisäkustannusten laskemiseksi;
 - d) hallinnollisten kustannusten laskenta;
 - e) menetelmä, jolla vahvistetaan osuus, joka viljelijän keskimääräisestä vuosituotannosta on tuhoutunut;
 - f) taloudelliseen tukeen oikeutettujen kustannusten enimmäismäärät.
- Jos keskinäisen rahaston maksaman taloudellisen korvauksen lähde on kaupallinen laina, kaupallisen lainan vähimmäis- ja enimmäiskesto.

Tulojen vakauttamisväline

- Keskinäisten rahastojen rahoitusjärjestelyjä, perustamista ja hallintoa koskevat, korvausten myöntämiseen viljelijöille liittyvät periaatteet, joihin sisältyvät erityisesti:
- a) hallinnollisten kustannusten laskenta;
 - b) tulojen alenemisen laskennassa käytettävät säännöt;
 - c) taloudelliseen tukeen oikeutettujen kustannusten enimmäismäärät.
- Jos keskinäisen rahaston maksaman taloudellisen korvauksen lähde on kaupallinen laina, kaupallisen lainan vähimmäis- ja enimmäiskesto.

17. *Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen (Leader) (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artikla, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 43 ja 44 artikla)*

- Kuvaus pakollisen yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen osatekijöistä, joista Leader-toimenpide koostuu: asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut valmistelutuki, yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimien täytäntöönpano, paikallisen toimintaryhmän yhteistyötoimien valmistelu ja täytäntöönpano, toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen.
- Tapauksen mukaan kuvaus asetuksen (EU) N:o 1305/2013 43 artiklassa tarkoitetun Leader-aloituspaketin käytöstä erityisyytensä valmistelutukena.
- Kuvaus asetuksen (EU) N:o 1305/2013 44 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta Leader-yhteistyöhankkeiden jatkuvasta hakuajankohdasta.
- Menettely ja aikataulu paikallisten kehittämisstrategioiden valitsemiseksi.
- Perustelut sellaisten maantieteellisten alueiden valitsemiseksi paikallisten kehittämisstrategioiden toteuttamiseen, joiden väestö jää asetuksen (EU) N:o 1303/2013 33 artiklan 6 kohdassa vahvistettujen rajojen ulkopuolelle.

▼B

- Yhteistyö muiden eurooppalaisten rakenne- ja investointi-rahastojen, jäljempänä 'ERI-rahastot', kanssa yhteisölähtöisessä paikallisessa kehittämisessä, mukaan lukien se, miten ratkaistaan päärahaston mahdollinen käyttö, ja ERI-rahastojen välinen mahdollinen yleinen täydentävyys valmistelutuen rahoituksessa.
- Mahdollisuus ennakkomaksujen käyttöön.
- Hallintoviranomaisen, maksajaviraston ja paikallisten toimintaryhmien tehtävien määrittely Leader-ohjelmassa erityisesti asetuksen (EU) N:o 1303/2013 34 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen syrjimättömän ja avoimen valintamenettelyn ja toimien objektiivisten valintaperusteiden osalta.
- Kuvaus suunnitelluista koordinointimekanismeista ja täydentävyydestä, joka varmistetaan suhteessa muista maaseudun kehittämistoimenpiteistä tuettuihin toimiin, erityisesti seuraavilta osin:
 - asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan mukaiset investoinnit muuhun kuin maataloustoimintaan ja yrityksen perustamiseen,
 - asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 artiklan mukaiset investoinnit, ja
 - asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artiklan mukainen yhteistyö, erityisesti paikallisten kehittämisstrategioiden toteuttaminen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien toimesta.

9. Arviointisuunnitelma, joka sisältää seuraavat jaksot

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

1) Tavoitteet ja päämäärä

Ilmoitus arviointisuunnitelman tavoitteista ja päämäärästä, jotta riittävät ja asianmukaiset arviointitoimet varmasti toteutetaan, erityisesti ohjelman ohjaukseen, vuosien 2017 ja 2019 vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin ja ennakoarviointiin tarvittavien tietojen toimittamiseksi ja sen varmistamiseksi, että maaseudun kehittämisohjelman arviointiin tarvittavat tiedot ovat käytettävissä.

2) Hallinnointi ja koordinointi

Lyhyt kuvaus maaseudun kehittämisohjelman seuranta- ja arviointijärjestelyistä, niihin osallistuvista keskeisistä tahoista ja näiden tahojen vastuista. Selitys siitä, miten arviointitoimet ovat yhteydessä maaseudun kehittämisohjelman toteutukseen sisällön ja ajoituksen suhteen.

3) Arviointiaiheet ja -toimet

Alustava kuvaus ennakoiduista arviointiaiheista ja -toimista, mukaan lukien, muttei yksinomaan, asetuksessa (EU) N:o 1303/2013 ja asetuksessa (EU) N:o 1305/2013 säädettyjen arviointivaatimusten täyttäminen. Kuvauksen on katettava

- a) toimet, joiden avulla arvioidaan asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklassa tarkoitettujen maaseudun kehittämistä koskevien unionin prioriteettien vaikutus mainitun asetuksen 4 artiklassa vahvistettujen maaseudun kehittämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseen, tulos- ja vaikutusindikaattoriarvojen arviointi, nettovaikutusten analyysi, temaattiset asiat, mukaan lukien alaohjelmat, monialaiset asiat, kansallinen maaseutuverkosto sekä yhteisölähtöisten paikallisten kehittämisstrategioiden vaikutus;

▼B

- b) suunniteltu tuki arvioinnille paikallisten toimintaryhmien tasolla;
- c) ohjelmakohtaiset osatekijät, kuten työ menetelmien kehittämiseksi tai tiettyjen politiikanalojen käsittelemiseksi.

4) Tiedot

Lyhyt kuvaus järjestelmästä maaseudun kehittämisohjelman toteutusta koskevien tilastotietojen kirjaamiseksi, säilyttämiseksi, hallinnoimiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä seurantatietojen toimittamisesta arviointia varten. Ilmoitus käytettävistä tietolähteistä, tietoaukoista, mahdollisista institutionaalisista ongelmista, jotka liittyvät tietojen toimittamiseen, ja ehdotetuista ratkaisuista. Tässä jaksossa on osoitettava, että asianmukaiset tiedonhallintajärjestelmät ovat käytettävissä hyvissä ajoin.

5) Aikataulu

Ohjelmakauden tärkeimmät välitavoitteet ja alustava suunnitelma ajoituksesta, jonka avulla varmistetaan, että tulokset ovat saatavilla asianmukaisena aikana.

6) Viestintä

Kuvaus siitä, miten arvioinnin tulokset levitetään kohdevastaanottajille, sekä kuvaus mekanismeista, jotka on luotu arvioinnin tulosten hyödyntämisen seuraamista varten.

7) Resurssit

Kuvaus arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavista ja ennakoituista resursseista, mukaan lukien tieto hallinnollisia valmiuksia, dataa, rahoitusvaroja ja tietotekniikkaa koskevista tarpeista. Kuvaus valmiuksia kehittävästä toimista, joilla on tarkoitus varmistaa, että arviointisuunnitelma voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan.

10. **Rahoitussuunnitelma**, joka sisältää erilliset jäsennellyt, seuraavat tiedot sisältävät taulukot:a) **Maaseuturahaston vuotuinen rahoitusosuus, joka myönnetään**

- i) kaikenlaisille asetuksen (EU) N:o 1305/2013 59 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille alueille;
- ii) asetuksen (EU) N:o 1305/2013 59 artiklan 4 kohdan f alakohdassa tarkoitettuihin määriin, sekä mainitun asetuksen artiklan 6 kohdassa tarkoitettua maaseuturahastolle siirretyt varat;
- iii) varoihin, jotka on kohdennettu suoritusvaraukseen asetuksen (EU) N:o 1303/2013 20 artiklan mukaisesti.

b) **Yhtenäinen maaseuturahaston rahoitusosuus** kaikille toimenpiteille eriteltynä aluetyypeittäin, kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 59 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan.c) **Toimenpide- tai toimintatyyppikohtainen jaottelu**, kun toimenpiteeseen tai toimintatyyppiin sovelletaan maaseuturahaston erityistä rahoitusosuutta:

- i) unionin kokonaisrahoitusosuus, maaseuturahaston rahoitusosuus ja unionin kokonaisrahoitusosuuden kohdeala-kohtainen ohjeellinen jakautuminen ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Unionin kokonaisrahoitusosuuden kohdeala-kohtaista ohjeellista jakautumista on tarkoitus käyttää, kun kyseessä on maaseudun kehittämisohjelman vaikutus asetuksen (EU) N:o 1303/2013 15 artiklan 1 kohdan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettuihin teemaattisiin tavoitteisiin ja ilmastomuutokseen liittyviin tavoitteisiin, mainitun asetuksen 19 artiklan 5 kohdassa ja 22 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua keskeytyksiä ja tapauksen mukaan niiden määrien laskenta, jotka on tarkoitus varata asetuksen (EU) N:o 1305/2013 59 artiklan 6 kohdan nojalla.

▼ B

- ii) asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 ja 30 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden osalta unionin kokonaisrahoitus, joka on varattu mainitun asetuksen 59 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuihin toimiin;
- iii) teknisen avun osalta unionin kokonaisrahoitusosuus ja maaseuturahaston rahoitusosuus, joka käytetään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 51 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- iv) kun kyseessä ovat menot, jotka liittyvät tuensaajille annettuihin oikeudellisiin sitoumuksiin, jotka perustuvat asetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukaisiin toimenpiteisiin, joilla ei ole yhteyttä ohjelmakauteen 2014–2020, unionin kokonaisrahoitusosuus ja maaseuturahaston rahoitusosuus;

▼ M3

- v) asetuksen (EU) N:o 1305/2013 37 artiklan mukaisesti toteutettujen toimien, joissa menetysten minimiraja-arvoksi on vahvistettu 20 prosenttia, ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 39 a artiklan mukaisesti toteutettujen toimien osalta ohjeellinen unionin kokonaisrahoitus ja ohjeellinen rahoitusosuus.

▼ M4

Jos jokin toimenpide tai toimintatyyppi, johon sovelletaan maaseuturahaston erityistä rahoitusosuutta, edistää asetuksen (EU) N:o 1303/2013 38 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä, taulukossa on esitettävä erikseen rahoitusosuudet sen mukaan, miten ne on kohdistettu rahoitusvälineisiin ja muihin toimiin, sekä maaseuturahastosta myönnettävä ohjeellinen määrä, joka vastaa suunniteltua rahoitusvälineeseen käytettävää rahoitusosuutta.

▼ B

Kun kyseessä on asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 artiklassa tarkoitettu toimenpide, mainitun asetuksen 59 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan kuuluviin toimiin varattu maaseuturahaston rahoitusosuus vastaa rahoitusosuutta, joka kyseisestä toimenpiteestä osoitetaan mainitun asetuksen 5 artiklan 4 ja 5 kohdassa vahvistettuihin prioriteetteihin.

▼ M3

Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 36 artiklassa tarkoitettujen välimaksujen ja mainitun asetuksen 37 artiklassa tarkoitettujen loppumaksun suorittamista sekä 51 artiklassa tarkoitettua tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten ohjelman tukikelpoisiin julkisiin menoihin osoitettua maaseuturahaston rahoitusosuutta on noudatettava toimenpiteen tasolla.

▼ B

- d) **Kunkin alaohjelman osalta** unionin toimenpidekohtaisen kokonaisrahoitusosuuden **ohjeellinen jakautuminen** kutakin toimenpidettä kohden.

11. **Indikaattorisuunnitelma**, joka sisältää erilliset jäsennellyt, seuraavat tiedot sisältävät taulukot:

- a) kohdealoittain: niiden toimenpiteiden määrälliset tavoitteet, suunnitellut tuotokset ja suunnitellut julkiset kokonaismenot, jotka on tarkoitus toteuttaa kohdealalla;
- b) maa- ja metsätalous: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklan 4 kohdassa ja 5 artiklan 5 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettujen prioriteettitavoitteiden yksityiskohtainen laskenta;
- c) toimenpiteiden lisävaikutus muihin kohdealoihin laadullisesti ilmaistuna.

12. **Kansallinen lisärahoitus**

Perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan kuuluvista toimenpiteistä ja toimista taulukko, jossa esitetään kansallinen lisärahoitus toimenpiteittäin asetuksen (EU) N:o 1305/2013 82 artiklan mukaisesti, mukaan lukien toimenpidekohtaiset määrät, sekä ilmoitus maaseudun kehittämisasetuksen mukaisten kriteerien täytymisestä.

▼B

13. Valtiontuen arviointiin tarvittavat osatekijät

Perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan kuulumattomista toimenpiteistä ja toimista taulukko, jossa esitetään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 81 artiklan 1 kohdan mukaiset ohjelmien täytäntöönpanoon käytettävät tukijärjestelmät, mukaan lukien tukijärjestelmän nimi sekä maaseuturahaston rahoitusosuus, kansallinen yhteisrahoitus ja kansallinen lisärahoitus. Yhteensopivuus valtiontukea koskevien unionin sääntöjen kanssa on varmistettava ohjelman koko elinkaaren ajan.

Taulukkoon on liitettävä jäsenvaltion sitoumus, jonka mukaan tällaisista toimenpiteistä ilmoitetaan yksittäin perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos näin edellytetään valtiontukisääntöjen perusteella tai kyseisen valtiontuen hyväksymispäätöksessä vahvistetuissa erityisissä edellytyksissä.

14. Täydentävyyttä koskevat tiedot, joihin sisältyy seuraavat jaksot:

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

1) Kuvaus keinoista, joilla varmistetaan täydentävyys ja yhtenäisyys seuraavien kanssa:

- muut unionin välineet, erityisesti ERI-rahastot ja pilari 1, mukaan lukien viherryttäminen, ja muut yhteisen maatalouspolitiikan välineet,
- jos jäsenvaltio esittää kansallisen ohjelman ja joukon alueellisia ohjelmia, kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetaan, tiedot niiden välisestä täydentävyydestä.

2) Tarvittaessa selvitys keskinäisestä täydentävyydestä unionin muiden rahoitusvälineiden, mukaan lukien Life ⁽¹⁾, kanssa.

15. Ohjelman täytäntöönpanojärjestelyt, joihin sisältyy seuraavat jaksot:

Kun kyseessä ovat kansalliset ohjelmat, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä, sovelletaan ainoastaan tämän kohdan a, b ja c alakohtaa.

- a) Jäsenvaltioiden suorittama kaikkien asetuksen (EU) N:o 1305/2013 65 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten nimeäminen, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan m alakohdan i alakohdassa tarkoitettu ohjelman hallinnointi- ja valvontarakenteen yhteenvedokuvaus ja asetuksen (EU) N:o 1303/2013 74 artiklan 3 kohdan mukaiset järjestelyt.
- b) Seurantakomitean suunniteltu kokoonpano.
- c) Säännökset, joilla varmistetaan ohjelman julkistaminen, myös kansallisen maaseutuverkoston välityksellä, viitaten 13 artiklassa tarkoitettuun tiedotus- ja julkistamisstrategiaan.
- d) Kuvaus mekanismeista, joilla varmistetaan johdonmukaisuus suhteessa Leader-ohjelmassa toteutettuihin paikallisiin kehittämisstrategioihin, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artiklassa tarkoitettua yhteistyötoimenpiteessä suunniteltuihin toimiin, mainitun asetuksen 20 artiklassa tarkoitettuun peruspalveluja ja kylien kunnostusta maaseutualueilla koskevaan toimenpiteeseen sekä muihin ERI-rahastoihin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 185), 8 artiklan 3 kohta.

▼B

- e) Kuvaus toimista, joilla on tarkoitus keventää tuensaajien hallinnollista taakkaa asetuksen (EU) N:o 1303/2013 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- f) Kuvaus asetuksen (EU) N:o 1303/2013 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua teknisen avun käytöstä, mukaan lukien toimet, jotka liittyvät ohjelman ja sen täytäntöönpanon valmisteluun, hallinnointiin, seurantaan, arviointiin ja valvontaan sekä ohjelmasta tiedotukseen, ja toimet, jotka koskevat edellisiä ja seuraavia ohjelmakausia.

16. Toimet, joilla varmistetaan kumppanien mukaantulo

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

Luettelo toimista, joita on toteutettu kumppaneiden saamiseksi mukaan, ja käytyjen neuvottelujen aiheet ja lopputulokset.

17. Kansallinen maaseutuverkosto

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

Seuraavien kuvaus:

- a) kansallisen maaseutuverkoston perustamismenettely ja -aikataulu;
- b) kansallisen maaseutuverkoston suunniteltu organisaatio eli tapa, jolla asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua maaseudun kehittämisen parissa toimivat järjestöt ja viranomaiset, myös kumppanit, saadaan mukaan toimintaan, ja se, miten verkostoitumistomia helpotetaan;
- c) yhteenvetokuvaus kansallisen maaseutuverkoston ohjelman tavoitteiden mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden pääluokista;
- d) kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan käytettävissä olevat varat.

18. Ennakoarviointi todennettavuudesta, valvottavuudesta ja virheriskistä

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

- Hallintoviranomaisen ja maksajaviraston lausunto maaseudun kehittämisohjelmasta tuettujen toimenpiteiden todennettavuudesta ja valvottavuudesta.
- Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 62 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun toiminnallisesti riippumattoman elimen lausunto, jossa vahvistetaan vakio- ja lisäkustannusten, tulonmenetysten laskennan asianmukaisuus ja paikkansapitävyys.

19. Siirtymävaiheen järjestelyt

Ei koske kansallisia ohjelmia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1303/2013 28 artiklassa tarkoitettuja EIP:n toteuttamia yhteisiä rahoitusvälineitä.

- Siirtymäehtojen kuvaus toimenpiteittäin.
- Ohjeellinen siirtotaulukko.

▼B**20. Temaattiset alaohjelmat****20.1 SWOT ja tarpeiden määrittely**

a) SWOT-menetelmään perustuva analyysi, joka sisältää seuraavat jaksot:

i) yhteisiin ja ohjelmakohtaisiin konteksti-indikaattoreihin ja laadullisiin tietoihin perustuva kattava yleiskuvaus alaohjelman aihealueesta;

ii) alaohjelman aihealueen osalta havaitut vahvuudet;

iii) alaohjelman aihealueen osalta havaitut heikkoudet;

iv) alaohjelman aihealueen osalta havaitut mahdollisuudet;

v) alaohjelman aihealueen osalta havaitut uhat.

b) Tarpeiden arviointi SWOT-analyysistä saadun näytön perusteella, kullekin prioriteetille ja kohdealalle sekä kolmelle monialaiselle tavoitteelle (ympäristö, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen, innovointi), joita temaaninen alaohjelma edistää.

20.2 Strategian kuvaus

a) Jos temaanisella ohjelmalla ei voida puuttua kaikkiin 20 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa yksilöityihin tarpeisiin, perustelut sille, mitkä tarpeet on päätetty valita, sekä tavoitteet, prioriteetit ja kohdealat, jotka on valittu SWOT-analyysin ja tarvearvioinnin perusteella.

b) Maaseudun kehittämistoimenpiteiden yhdistäminen ja perustelut kunkin kohdealan osalta, jota teemakohtainen alaohjelma edistää, myös toimenpiteisiin osoitettujen määrärahojen perustelut ja rahoitusvarojen riittävyys asetettuihin tavoitteisiin nähden, kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii ja iii alakohdassa tarkoitetaan. Toimenpidelogiikkaan sisällytetyn toimenpideyhdistelmän on perustuttava SWOT-analyysin sekä tarvittaessa a alakohdassa tarkoitettuihin perusteluihin ja tarpeiden priorisointiin.

c) Kuvaus siitä, miten monialaisia aihealueita käsitellään, mukaan lukien asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan v alakohdassa tarkoitetut erityistarpeet.

d) Toimenpidelogiikan yhteenvetotaulukko, jossa on esitetty alaohjelmalle valitut prioriteetit ja kohdealat, määrälliset tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi toteutettavien toimenpiteiden yhdistelmä, myös menosuunnitelmat. Taulukko luodaan automaattisesti 5 kohdan b alakohdassa ja 11 kohdassa esitettyjen tietojen perusteella käyttäen SFC2014-järjestelmän ominaisuuksia.

20.3 Indikaattorisuunnitelma, joka sisältää erilliset jäsennellyt, seuraavat tiedot sisältävät taulukot:

a) kohdealoittain: niiden toimenpiteiden määrälliset tavoitteet, suunnitellut tuotokset ja suunnitellut julkiset kokonaismenot, jotka on tarkoitus toteuttaa kohdealalla;

b) maa- ja metsätalous: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklan 4 kohdassa ja 5 artiklan 5 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettujen prioriteettitavoitteiden yksityiskohtainen laskenta.

▼B

2 OSA

Kansallisten kehysten sisällön esittely

1. **Kansallisen kehysten kuvaus**
2. **Jäsenvaltio**
 - a) Kehyksen kattama maantieteellinen alue.
 - b) Alueiden luokittelu.
3. **Kansallisen kehysten, kumppanuussopimuksen ja maaseudun kehittämisohjelmien välisten suhteiden yleinen esittely**
4. **Taulukko, jossa on yhteenveto maaseuturahaston kokonaistuesta jäsenvaltiolle koko ohjelmakaudella aluetyypeittäin ja vuosittain**
5. **Toimenpiteiden kuvaus**
 - 1) Kuvaus yleisistä ehdoista, joita sovelletaan useampaan kuin yhteen toimenpiteeseen, mukaan lukien tarvittaessa maaseutualan, lähtötilanteiden, täydentävien ehtojen, rahoitusvälineiden suunnitellun käytön ja ennakkojen suunnitellun käytön määrittely.
 - 2) Toimenpidekohtainen kuvaus, mukaan lukien:
 - a) Oikeusperusta.
 - b) Yleinen kuvaus toimenpiteestä, mukaan lukien sen toimenpidelogiikan yleiset periaatteet ja se, miten toimenpiteellä edistetään kohdealoja ja monialaisia tavoitteita.
 - c) Laajuus, tuen taso, tuensaajat sekä tarvittaessa määrän tai tukiprosentin laskentamenetelmä eriteltynä tarvittaessa alatoimenpiteittäin ja/tai toimintatyypeittäin. Kunkin toimintatyyppin osalta tukikelpoiset kustannukset, tukikelpoisuusedellytykset, sovellettavat määrät ja tukiprosentit sekä valintaperusteiden vahvistamisen periaatteet. Jos tuki myönnetään asetuksen (EU) N:o 1303/2013 38 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuun rahoitusvälineeseen, kuvaus rahoitusvälineen tyypistä, lopullisten tuensaajien pääryhmät, tukikelpoisten kustannusten pääajit, tuen enimmäismäärä sekä valintaperusteiden vahvistamisen periaatteet.
 - d) Toimenpiteiden todennettavuuden ja valvottavuuden yleiset periaatteet ja tapauksen mukaan tuen määrän laskentamenetelmä.
 - e) Tapauksen mukaan kuvaus kustakin 1 osan 8 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettua toimenpiteestä.

▼M1**▼B**6. **Tapauksen mukaan kansallinen lisärahoitus**

Perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan kuuluvista toimenpiteistä ja toimista taulukko, jossa esitetään kansallinen lisärahoitus toimenpiteittäin asetuksen (EU) N:o 1305/2013 82 artiklan mukaisesti, mukaan lukien ilmoitus maaseudun kehittämisasetuksen mukaisten kriteerien täyttymisestä.

7. **Tapauksen mukaan valtiontuen arviointiin tarvittavat osatekijät**

Perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan kuulumattomista toimenpiteistä ja toimista taulukko, jossa esitetään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 81 artiklan 1 kohdan mukaiset ohjelmien täytäntöönpanoon käytettävät tukijärjestelmät, mukaan lukien tukijärjestelmän nimi ja viitetiedot sekä maaseuturahaston rahoitusosuus, kansallinen yhteisrahoitus ja kansallinen lisärahoitus. Yhteensopivuus valtiontukea koskevien unionin sääntöjen kanssa on varmistettava asianomaisten ohjelmien koko elinkaaren ajan.

▼B

Taulukkoon on liitettävä jäsenvaltion sitoumus, jonka mukaan tällaisista toimenpiteistä ilmoitetaan yksittäin perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos näin edellytetään valtiontukisääntöjen perusteella tai kyseisen valtiontuen hyväksymispäätöksessä vahvistetuissa erityisissä edellytyksissä.

Ilmoitus siitä, saako toimenpide/toimi valtiontukea kansallisesta kehyksestä vai asianomaisista maaseudun kehittämisohjelmista.

3 OSA

Kansallisen maaseutuverkoston ohjelman sisällön esittely**1. Erityisen kansallisen maaseutuverkoston ohjelman nimi****2. Jäsenvaltio tai hallinnollinen alue**

a) Ohjelman kattama maantieteellinen alue.

b) Alueen luokittelu.

3. Ennakkoarviointi

a) Kuvaus prosessista, mukaan lukien tärkeimpien tapahtumien ja välikertomusten aikataulu, suhteessa kansallisen maaseutuverkoston ohjelman etenemisen keskeisiin vaiheisiin.

b) Jäsennelty taulukko, jossa esitetään ennakkoarvioinnin suositukset ja niiden käsittely.

c) Kansallisen maaseutuverkoston ohjelman liitteenä on esitettävä täydellinen ennakkoarviointikertomus.

4. Arviointisuunnitelma, joka sisältää seuraavat jaksot:**1) Tavoitteet ja päämäärä**

Ilmoitus arviointisuunnitelman tavoitteista ja päämäärästä, jotta riittäviä ja asianmukaisia arviointitoimia varmasti toteutetaan, erityisesti ohjelman ohjaukseen, vuosien 2017 ja 2019 vuosittaisiin täytäntöönpanokertomuksiin ja ennakkoarviointiin tarvittavien tietojen toimittamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kansallisen maaseutuverkoston ohjelman arviointiin tarvittavat tiedot ovat käytettävissä.

2) Hallinnointi ja koordinaatio

Lyhyt kuvaus kansallisen maaseutuverkoston ohjelman seuranta- ja arviointijärjestelystä, niihin osallistuvista keskeisistä tahoista ja näiden tahojen vastuista. Selitys siitä, miten arviointitoimet ovat yhteydessä kansallisen maaseutuverkoston ohjelman toteutukseen sisällön ja ajoituksen suhteen.

3) Arviointiaiheet ja -toimet

Alustava kuvaus kansallisen maaseutuverkoston ohjelmaan liittyvistä ennakoituista arviointiaiheista ja -toimista, mukaan lukien, muttei yksinomaan, asetuksessa (EU) N:o 1303/2013 ja asetuksessa (EU) N:o 1305/2013 säädettyjen arviointivaatimusten täyttäminen. Kuvauksen on katettava toimet, joiden avulla arvioidaan ohjelman vaikutus kansallisen maaseutuverkoston ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen, tulosindikaattoriarvojen arviointi ja nettovaikutusten analyysi. Ohjelmakohtaiset osatekijät, kuten työ menetelmien kehittämiseksi tai tiettyjen politiikanalojen käsittelemiseksi.

▼ **B**

4) Tiedot

Lyhyt kuvaus järjestelmästä kansallisen maaseutuverkoston ohjelman toteutusta koskevien tilastotietojen kirjaamiseksi, säilyttämiseksi, hallinnoimiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä seurantatietojen toimittamisesta arviointia varten. Ilmoitus käytettävistä tietolähteistä, tietoaukoista, mahdollisista institutionaalisista ongelmista, jotka liittyvät tietojen toimittamiseen, ja ehdotetuista ratkaisuista. Tässä jaksossa on osoitettava, että asianmukaiset tiedonhallintajärjestelmät ovat käytettävissä hyvissä ajoin.

5) Aikataulu

Ohjelmakauden tärkeimmät välitavoitteet ja alustava suunnitelma ajoituksesta, jonka avulla varmistetaan, että tulokset ovat saatavilla asianmukaisena aikana.

6) Viestintä

Kuvaus siitä, miten arvioinnin tulokset levitetään kohdevastaanottajille, sekä kuvaus mekanismeista, jotka on luotu arvioinnin tulosten hyödyntämisen seuraamista varten.

7) Resurssit

Kuvaus arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavista ja ennakoiduista resursseista, mukaan lukien tieto hallinnollisia valmiuksia, dataa, rahoitusvaroja ja tietotekniikkaa koskevista tarpeista. Kuvaus valmiuksia kehittävästä toimista, joilla on tarkoitus varmistaa, että arviointisuunnitelma voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan.

5. **Rahoitussuunnitelma**, jossa esitetään seuraavat:

- a) maaseuturahaston vuotuinen rahoitusosuus;
- b) unionin kokonaisrahoitusosuus ja maaseuturahaston rahoitusosuus.

6. **Ohjelman täytäntöönpanojärjestelyt** sisältäen seuraavat jaksot:

- a) Jäsenvaltioiden suorittama kaikkien asetuksen (EU) N:o 1305/2013 65 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten nimeäminen, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 8 artiklan 1 kohdan m alakohdan i alakohdassa tarkoitettu ohjelman hallinnointi- ja valvontarakenteen yhteenvetokuvaus ja asetuksen (EU) N:o 1303/2013 74 artiklan 3 kohdan mukaiset järjestelyt.
- b) Seurantakomitean suunniteltu kokoonpano.
- c) Kuvaus seuranta- ja arviointijärjestelmästä.

7. **Kansallinen maaseutuverkosto**

Seuraavien kuvaus:

- a) kansallisen maaseutuverkoston perustamismenettely ja -aikataulu;
- b) kansallisen maaseutuverkoston suunniteltu perustaminen ja toiminta eli tapa, jolla maaseudun kehittämisen parissa toimivat järjestöt ja viranomaiset, myös asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kumppanuus, saadaan mukaan toimintaan, ja se, miten verkostoitumistomia helpotetaan;

jos jäsenvaltio tukee kansallista maaseutuverkostoa erityisellä kansallisen maaseutuverkoston ohjelmalla ja alueellisilla ohjelmilla, tiedot näiden keskinäisestä täydentävyydestä;

- c) yhteenvetokuvaus kansallisen maaseutuverkoston ohjelman tavoitteiden mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden pääluokista;
- d) kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan käytettävissä olevat varat.

4 OSA

1 osan 6 kohdan b alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu ohjeellinen luettelo prioriteeteista/kohdealoista ja toimenpiteistä, joilla on erityistä merkitystä (maaseudun kehittämisen prioriteettisidonnaisten ja yleisten) ennakkoehdojen kannalta

1. MAASEUDUN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVAT ERITYISET ENNAKKOEHDOT

Maaseudun kehittämiseen / yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen liittyvä unionin prioriteetti: temaattinen tavoite (TO)	Ennakkoehdot	Täyttymiskriteerit	Sovellettavuus kohdealoihin, toimenpiteisiin
Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	
Maaseudun kehittämisen prioriteetti 3: elintarvikeketjun organisoitumisen edistäminen mukaan lukien maataloustuotteiden jalostus ja markkinointi, eläinten hyvinvointi ja maatalouden riskienhallinta TO 5: ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja riskinhallinnan edistäminen	3.1 Riskien ehkäiseminen ja riskien hallinta: On laadittu katastrofien hallintaan tarkoitettua kansallista tai alueellista riskiarviointia, joissa otetaan huomioon ilmastomuutokseen sopeutuminen.	— Käytössä on oltava kansallinen tai alueellinen riskinarviointi, johon kuuluvat seuraavat tekijät: — Kuvaus riskinarvioinnissa käytettävistä menettelyistä, metodologiasta, menetelmistä ja muista kuin arkaluonteisista tiedoista sekä riskiin perustuvista kriteereistä investoinnin priorisoinniseksi. — Kuvaus yhden riskin ja usean riskin skenaarioista. — Tarvittaessa otetaan huomioon kansalliset strategiat ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.	Kohdeala: 3B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 18, 24 ja 36 artiklan sekä 36–39 artiklan mukaiset toimenpiteet
Maaseudun kehittämisen prioriteetti 4: maaja metsätalouteen liittyvien ekosysteemien ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen TO 5: ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja riskinhallinnan edistäminen TO 6: ympäristön säilyttäminen ja suojeleminen ja resurssien tehokkaan käytön edistäminen	4.1 Hyvä maatalous- ja ympäristökunto (GAEC): Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 VI osaston I luvussa tarkoitettua hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevat toimenpidevaatimukset vahvistetaan kansallisella tasolla.	— Hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevat toimenpidevaatimukset määritellään kansallisessa lainsäädännössä ja täsmennetään ohjelmissa.	Kohdeala(t): 4A, 4B, 4C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28, 29 ja 30 artiklan mukaiset toimenpiteet
	4.2 Lannoitteisiin ja kasvinsuojeluaineisiin sovellettavat vähimmäisvaatimukset: Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 III osaston I luvun 28 artiklassa tarkoitettua lannoitteisiin ja kasvinsuojeluaineisiin sovellettavien vähimmäisvaatimukset määritellään kansallisella tasolla.	— Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 III osaston I luvussa tarkoitettua lannoitteisiin ja kasvinsuojeluaineisiin sovellettavien vähimmäisvaatimukset täsmennetään ohjelmissa.	Kohdeala(t): 4A, 4B, 4C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 ja 29 artiklan mukaiset toimenpiteet

Maaseudun kehittämiseen / yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen liittyvä unionin prioriteetti: temaattinen tavoite (TO) Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Ennakkoehdot Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Täyttymiskriteerit Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Sovellettavuus kohdealoihin, toimenpiteisiin
	4.3 Muut asiaa koskevat kansalliset toimenpidevaatimukset: Asiaa koskevat pakolliset kansalliset toimenpidevaatimukset määritellään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 III osaston I luvun 28 artiklan soveltamiseksi.	— Asiaa koskevat pakolliset kansalliset toimenpidevaatimukset täsmennetään ohjelmissa.	Kohdeala(t): 4A, 4B, 4C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 ja 29 artiklan mukaiset toimenpiteet
Maaseudun kehittämisen prioriteetti 5: resurssitehokkuuden edistäminen sekä vähähiiliseen ja ilmastomuutosta kestäväään talouden siirtymisen tukeminen maatalous-, elintarvike- ja metsätaloussektoreilla TO 4: vähähiiliseen talouden siirtymisen tukeminen kaikilla sektoreilla TO 6: ympäristön säilyttäminen ja suojeleminen ja resurssien tehokkaan käytön edistäminen	5.1 Energiatohokkuus: On toteutettu toimia, joilla edistetään kustannustehokkaasti energian loppukäytön tehokkuutta ja investointeja energiatoiminnan rakentamiseen tai uusittamiseen rakennuksia.	Näitä toimia ovat seuraavat: — Toimenpiteet sen varmistamiseksi, että noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU ⁽¹⁾ 3, 4 ja 5 artiklassa säädettyjä rakennusten energiatoiminnan liittyviä vähimmäisvaatimuksia. — Tarvittavat toimenpiteet rakennusten energiatoiminnan sertifiointijärjestelmän perustamiseksi direktiivin 2010/31/EU 11 artiklan mukaisesti. — Toimenpiteet energiatoiminnan suunnittelun varmistamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU ⁽²⁾ 3 artiklan mukaisesti. — Energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/32/EY ⁽³⁾ 13 artiklan mukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjille tarjotaan käyttäjäkohtaiset mittarit, sikäli kuin se on teknisesti mahdollista, taloudellisesti järkevää ja oikeassa suhteessa mahdollisiin energiansäästöihin.	Kohdeala(t): 5B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17, 19, 20 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatoiminnan tehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatoiminnan tehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/32/EY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2006, energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista sekä neuvoston direktiivin 93/76/ETY kumoamisesta (EUVL L 114, 27.4.2006, s. 64).

Maaseudun kehittämiseen / yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen liittyvä unionin prioriteetti: temaattinen tavoite (TO)	Ennakkoehdot	Täyttymiskriteerit	Sovellettavuus kohdealoihin, toimenpiteisiin
Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 liitteessä V vahvistetaan	
	5.2 Vesihuolto: Seuraavien olemassaolo: a) veden hinnoittelupolitiikka, joka tarjoaa käyttäjille riittävät kannustimet vesivarojen tehokkaaseen käyttämiseen ja b) veden käytön eri sektorit osallistuvat riittävästi vesipalveluista aiheutuvien kustannusten kattamiseen osuudella, joka on määritetty hyväksytyssä, ohjelmien tukemia investointeja koskevassa vesipiirin hoitosuunnitelmasa.	Maaseuturahaston tukemilla sektoreilla jäsenvaltio on varmistanut, että veden käytön eri sektorit osallistuvat riittävästi vesipalveluista aiheutuvien kustannusten kattamiseen vesipuitedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luettelakohdan mukaisesti ottaen tarvittaessa huomioon kustannusten kattamisen sosiaaliset, ympäristöön kohdistuvat ja taloudelliset vaikutukset samoin kuin kyseisen alueen tai alueiden maantieteelliset olosuhteet ja ilmasto-olosuhteet.	Kohdeala: 5A Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet
	5.3 Uusiutuvat energialähteet: On toteutettu toimia uusiutuvien energialähteiden tuotannon ja jakelun edistämiseksi ⁽¹⁾ .	— On otettu käyttöön läpinäkyviä tukijärjestelmiä, verkkoon pääsyä tai taattua pääsyä ja toimituksia koskevat prioriteetit sekä julkaistut, vakioidut säännöt teknisistä mukautuksista johtuvien kustannusten kantamiselle ja jakamiselle direktiivin 2009/28/EY 14 artiklan 1 kohdan ja 16 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti. — Jäsenvaltio on hyväksynyt kansallisen uusiutuvaa energiaa koskevan toimintasuunnitelman direktiivin 2009/28/EY 4 artiklan mukaisesti.	Kohdeala: 5C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17, 19, 20 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet
Maaseudun kehittämisen prioriteetti 6: Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla TO 2: tieto- ja viestintätekniikan saavutettavuuden, käytön ja laadun parantaminen (laajakaistaa koskeva tavoite)	6.1 Seuraavan sukupolven verkon (NGN) infrarakenne: On laadittu selkeät kansalliset tai alueelliset seuraavan sukupolven liityntäverkot, joissa otetaan huomioon alueelliset toimet nopeita internet-liittymiä koskevien unionin tavoitteiden saavuttamiseksi, kohdennetaan toimet alueille, joilla markkinat eivät kykene tarjoamaan avointa infrarakenneinfrastruktuuria kohtuullisiin kustannuksiin ja laadukkaasti kilpailua ja valtiontukia koskevien unionin sääntöjen mukaisesti ja huolehditaan siitä, että palvelut ovat muita heikommissa asemassa olevien ryhmien saatavilla.	— Käytössä on seuraavan sukupolven verkkoja koskeva kansallinen tai alueellinen suunnitelma, johon sisältyy: — taloudelliseen analyysiin perustuva infrarakenneinvestointisuunnitelma, jossa otetaan huomioon olemassa olevat yksityiset ja julkiset infrarakenneinfrastruktuurit ja suunnitellut investoinnit, — kestäviä investointimalleja, joilla lisätään kilpailua ja varmistetaan avointen, kohtuuhintaisten, laadukaiden ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon otettavien infrarakenneinfrastruktuurien ja palvelujen saatavilla olo, — toimenpiteitä yksityisten investointien lisäämiseksi.	Kohdeala: 6C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

2. YLEISET ENNAKKOEHDOT

Ennakkoehdot	Täyttymiskriteerit	Sovellettavuus kohdealoihin, toimenpiteisiin
Kuten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä XI olevassa II osassa vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä XI olevassa II osassa vahvistetaan	
1. Syrjinnän torjunta On olemassa hallinnolliset valmiudet syrjinnän vastaisen unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan täytäntöönpanoa ja soveltamista varten ERI-rahastojen alalla.	Jäsenvaltioiden institutionaalisten ja oikeudellisten puitteiden mukaiset järjestelyt kaikkien henkilöiden yhdenvertaisesta kohtelusta vastaavien elinten osallistumisen mahdollistamiseksi ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikkiin vaiheisiin, mukaan luettuna tasa-arvoa koskevan neuvonnan antaminen ERI-rahastoihin liittyvässä toiminnassa. — Järjestelyt ERI-rahastojen hallinnointiin ja valvontaan osallistuvien viranomaisten henkilöstön kouluttamiseksi syrjinnän vastaisen unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan alalla.	Kohdeala: 6B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet, Leader
2. Sukupuolten tasa-arvo On olemassa hallinnolliset valmiudet sukupuolten tasa-arvoa koskevan unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan täytäntöönpanoa ja soveltamista varten ERI-rahastojen alalla.	Jäsenvaltioiden institutionaalisten ja oikeudellisten puitteiden mukaiset järjestelyt sukupuolten tasa-arvosta vastaavien elinten osallistumisen mahdollistamiseksi ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikkiin vaiheisiin, mukaan luettuna sukupuolten tasa-arvoa koskevan neuvonnan antaminen ERI-rahastoihin liittyvässä toiminnassa. — Järjestelyt ERI-rahastojen hallinnointiin ja valvontaan osallistuvien viranomaisten henkilöstön kouluttamiseksi sukupuolten tasa-arvoa koskevan unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen alalla.	Kohdeala(t): 6A, 6B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 15, 19, 20 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet, Leader
3. Vammaiset henkilöt On olemassa hallinnolliset valmiudet YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista varten ERI-rahastojen alalla neuvoston päätöksen 2010/48/EY ⁽¹⁾ mukaisesti	Jäsenvaltioiden institutionaalisten ja oikeudellisten puitteiden mukaiset järjestelyt vammaisten henkilöiden oikeuksien suojelusta vastaavien elinten tai vammaisia henkilöitä edustavien järjestöjen ja muiden asiaan kuuluvien sidosryhmien kuulemisen ja niiden osallistumisen mahdollistamiseksi ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa. Järjestelyt ERI-rahastojen hallinnointiin ja valvontaan osallistuvien viranomaisten henkilöstön kouluttamiseksi vammaisia henkilöitä koskevan unionin ja jäsenvaltioiden sovellettavan lainsäädännön ja toimintapolitiikan alalla, mukaan lukien tarvittaessa saatettavuuden ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen käytännön soveltaminen unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti. — Järjestelyt, joilla varmistetaan YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen 9 artiklan täytäntöönpanon seuranta ERI-rahastojen yhteydessä ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa.	Kohdeala(t): 6A, 6B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19, 20 ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet, Leader

⁽¹⁾ Neuvoston päätös, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

Ennakkoehdot	Täyttymiskriteerit	Sovellettavuus kohdealoihin, toimenpiteisiin
Kuten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä XI olevassa II osassa vahvistetaan	Kuten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä XI olevassa II osassa vahvistetaan	
4. Julkiset hankinnat On olemassa järjestelyt, joilla varmistetaan julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön tehokas soveltaminen ERI-rahastojen alalla.	Järjestelyt julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön tehokasta soveltamista varten asianmukaisten mekanismien avulla. Järjestelyt, joilla varmistetaan läpinäkyvät sopimusten myöntämismenettelyt. Järjestelyt ERI-rahastojen täytäntöönpanossa toimivan henkilöstön koulutusta ja tiedotusta varten. — Järjestelyt hallinnon valmiuksien varmistamiseksi julkisia hankintoja koskevien unionin sääntöjen täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta.	Kohdeala(t): 2A, 5A, 5B, 5C, 6B Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15, 17, 19 ja 20 artiklan, 21 artiklan e alakohdan ja 35 artiklan mukaiset toimenpiteet, Leader
5. Valtiontuki On olemassa järjestelyt, joilla varmistetaan unionin valtiontukilainsäädännön tehokas soveltaminen ERI-rahastojen alalla.	Järjestelyt unionin valtiontukisääntöjen tehokasta soveltamista varten. Järjestelyt ERI-rahastojen täytäntöönpanossa toimivan henkilöstön koulutusta ja tiedotusta varten. — Järjestelyt hallinnon valmiuksien varmistamiseksi unionin valtiontukisääntöjen täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta.	Kaikki kohdealat ja toimenpiteet edellyttäen, että niiden osalta toteutettavat toimet kuuluvat perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan.
6. Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskeva ympäristölainsäädäntö On olemassa järjestelyt YVA:ta ja SYA:ta koskevan unionin ympäristölainsäädännön tehokasta soveltamista varten.	Järjestelyt Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU ⁽¹⁾ (YVA) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/EY ⁽²⁾ (SYA) tehokasta soveltamista varten. Järjestelyt YVA- ja SYA-direktiivien täytäntöönpanossa toimivan henkilöstön koulutusta ja tiedotusta varten. — Järjestelyt, joilla varmistetaan hallinnollisten valmiuksien riittävyys.	Kohdeala(t): 2A, 3A, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 6A, 6C Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17, 19, 20 ja 21 artiklan ja 28–35 artiklan mukaiset toimenpiteet
7. Tilastojärjestelmät ja tulosindikaattorit On olemassa tilastopohja, joka on tarpeen ohjelmien tehokkuuden ja vaikutusten arvioinnissa. On olemassa tulosindikaattorijärjestelmä, jonka avulla valitaan toimet, joilla edistetään tehokkaimmin haluttuja tuloksia, seurataan tulosten toteutumista ja suoritetaan vaikutustenarviointoja.	Tilastotietojen oikea-aikaista keräämistä ja yhdistämistä koskevat järjestelyt, joissa esitetään lähteet ja menetelmät tilastollisen validoinnin varmistamiseksi; yhdistettyjen tietojen julkistamista ja julkista saatavuutta koskevat järjestelyt; tehokas tulosindikaattorijärjestelmä, mukaan lukien kunkin ohjelman tulosindikaattorien valinta siten, että ne tuottavat tietoa ohjelmasta rahoitettavien toimenpiteiden valinnan perusteena olevista asioista; tavoitteiden vahvistaminen kyseisille indikaattoreille; seuraavien ehtojen noudattaminen kaikkien indikaattorien osalta: tietojen uskottavuus (robustisuus) ja tilastollinen validointi, normatiivisen tulkinnan selkeys, reagoitiherkkyys toimintapolitiikan suhteen, oikea-aikainen keruu. — Menettelyt, joilla varmistetaan, että kaikkia ohjelmasta rahoitettavia toimia varten on hyväksytty tehokas indikaattorijärjestelmä.	Sovellettavissa, mutta jo täytetty, yhteinen seuranta- ja arviointijärjestelmä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30).

5 OSA

Toimenpiteiden ja alatoimenpiteiden koodit

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukainen toimenpide		Tämän asetuksen mukainen toimenpiteen koodi	Alatoimenpide ohjelmointitarkoituksia varten	Tämän asetuksen mukainen alatoimenpide
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artikla	tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koske- vat toimet	1	tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankki- mista koskeviin toimiin	1.1
			tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	1.2
			tuki lyhytaikaisiin tilan- ja metsänhoitoa koske- viin vaihtoihin ja vierailuihin tiloille ja metsiin	1.3
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 15 artikla	neuvonta-, tilan- hoito- ja lomitus- palvelut	2	tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	2.1
			tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maa- talouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	2.2
			tuki neuvojien kouluttamiseen	2.3
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 16 artikla	maaloustuottei- den ja elintarvik- keiden laatujärjes- telmät	3	tuki laatujärjestelmiin liittymiseen	3.1
			tuki tuottajaryhmien sisämarkkinoilla toteutta- miin tiedotus- ja menekinedistämistoimiin	3.2
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 artikla	investoinnit fyy- siseen omaisuuteen	4	maatilojen investointituki	4.1
			tuki maaloustuotteiden jalostukseen / kaupan pitämiseen ja/tai kehittämiseen kohdistuviin in- vestointeihin	4.2
			tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, ny- kyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	4.3
			tuki ei-tuotannollisiin investointeihin, jotka liit- tyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoit- teiden saavuttamiseen	4.4
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 18 artikla	luonnonkatastro- fien vahingoitta- mien maatalouden tuotantomahdolli- suuksien palautta- minen ja aiheellis- ten ennalta ehkäi- sevien toimien käyttöönotto	5	tuki investointeihin ennalta ehkäiseviin toimiin, joiden tavoitteena on lieventää mahdollisten luonnonkatastrofien, epäsuotuisen sääolojen ja muiden katastrofien seurauksia	5.1
			tuki investointeihin luonnonkatastrofien, epä- suotuisen sääolojen ja muiden katastrofien va- hingoittaman maatalousmaan ennallistamiseksi ja vahingoittamien tuotantomahdollisuuksien palauttamiseksi	5.2

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukainen toimenpide		Tämän asetuksen mukainen toimenpiteen koodi	Alatoimenpide ohjelmointitarkoituksia varten	Tämän asetuksen mukainen alatoimenpide
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artikla	tila- ja yritystoi- minnan kehittämi- nen	6	yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	6.1
			yrityksen perustamistuki muun kuin maatalous- toiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	6.2
			yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	6.3
			tuki investointeihin muun kuin maataloustoi- minnan perustamiseen ja kehittämiseen	6.4
			korvaukset viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa py- syvästi toiselle viljelijälle	6.5
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 artikla	peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla	7	tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suoje- ja hoito- suunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	7.1
			tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruk- tuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajenta- miseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energian- säästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	7.2
			tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luo- miseen, parantamiseen ja laajentamiseen, pas- siiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laaja- kaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkai- sujen saatavuuteen	7.3
			tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnat- tujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen	7.4
			tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pie- nimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin	7.5
			tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnon- arvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistami- seen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioeko- nomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedustustoimenpiteisiin	7.6

▼B

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukainen toimenpide		Tämän asetuksen mukainen toimenpiteen koodi	Alatoimenpide ohjelmointitarkoituksia varten	Tämän asetuksen mukainen alatoimenpide
			tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa	7.7
			muut	7.8
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 21 artikla	investoinnit metsäalueiden kehittämiseen ja metsien elinkelpoisuuden parantamiseen	8	tuki metsitykseen / puustoisien maan muodostamiseen	8.1
			tuki peltometsätalousjärjestelmien perustamiseen ja ylläpitoon	8.2
			tuki metsäpaloista, luonnonkatastrofeista ja muista katastrofeista metsille aiheutuvien vahinkojen ennalta ehkäisemiseen	8.3
			tuki metsäpaloista, luonnonkatastrofeista ja muista katastrofeista metsille aiheutuvien vahinkojen korjaamiseen	8.4
			tuki investointeihin, joilla parannetaan metsäekosysteemien häiriönsietokykyä ja ympäristöarvoa	8.5
			tuki investointeihin metsätalouden tekniikoihin sekä metsätuotteiden jalostukseen, käyttöön-ottoon ja kaupan pitämiseen	8.6
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 27 artikla	tuottajaryhmien ja -organisaatioiden perustaminen	9	maa- ja metsätalousalojen tuottajaryhmien ja -organisaatioiden perustaminen	9
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artikla	maatalouden ympäristö- ja ilmasto-toimenpiteet	10	korvaukset maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksiin	10.1
			tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	10.2
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 29 artikla	luonnonmukainen maatalous	11	korvaukset luonnonmukaisen maatalouden käytäntöihin ja menetelmiin siirtymiseen	11.1
			korvaukset luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ja menetelmien ylläpitämiseen	11.2
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 30 artikla	Natura 2000 -korvaukset ja vesipiiretdirektiivin mukaiset korvaukset	12	korvaukset Natura 2000 -maatalousalueista	12.1
			korvaukset Natura 2000 -metsäalueista	12.2
			korvaukset vesipiirien hoitosuunnitelmiin kuuluvista maatalousalueista	12.3

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukainen toimenpide		Tämän asetuksen mukainen toimenpiteen koodi	Alatoimenpide ohjelmointitarkoituksia varten	Tämän asetuksen mukainen alatoimenpide
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 31 artikla	korvaukset alueille, joilla on luonnono- losuhteista johtuvia tai muita erityisra- joitteita	13	korvaukset vuoristoalueille	13.1
			korvaukset muille alueille, joilla on luonnono- losuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	13.2
			korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	13.3
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 33 artikla	eläinten hyvin- vointi	14	korvaukset eläinten hyvinvoinnin edistämiseen	14
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 34 artikla	metsätalouden ym- päristö- ja ilmasto- palvelut ja metsien suojaus	15	korvaukset metsätalouden ympäristö- ja ilmas- tositoumuksiin	15.1
			tuki metsien geenivarojen säilyttämiseen ja edistämiseen	15.2
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla	yhteistyö	16	tuki maatalouden tuottavuutta ja kestävyyttä koskevan eurooppalaisen innovaatiokumppa- nuuden mukaisten toimijaryhmien perustami- seen ja toimintaan	16.1
			tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja teknikoiden kehit- tämiseen	16.2
			tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä ti- lojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutum- matkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämi- seen ja saattamiseen markkinoille	16.3
			tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteis- työhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyi- den toimitusketjujen ja paikallisten markkinoi- den perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	16.4
			tuki yhteisiin toimiin ilmastomuutoksen hillit- semiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumi- seksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähes- tymistapoihin	16.5
			tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvike- ja energiantuotannossa ja te- ollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	16.6
			tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	16.7

▼B

Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukainen toimenpide	Tämän asetuksen mukainen toimenpiteen koodi	Alatoimenpide ohjelmointitarkoituksia varten	Tämän asetuksen mukainen alatoimenpide
		tuki metsäsuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	16.8
		tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	16.9
		muut	16.10
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 36 artikla	riskienhallinta	17 sato-, eläin- ja kasvivakuutusmaksut	17.1
		epäsuotuisia sääoloja, eläin- ja kasvitauteja, tuholaisvahinkoja ja ympäristövahinkoja varten perustetut keskinäiset rahastot	17.2
		tulojen vakauttamisväline	17.3
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 40 artikla	Kroatian täydentävien kansallisten suorien tukien rahoitus	18 Kroatian täydentävien kansallisten suorien tukien rahoitus	18
Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artikla	tuki yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen (Leader)	19 valmistelutuki	19.1
		tuki yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimien täytäntöönpanoon	19.2
		paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano	19.3
		tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen	19.4
Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 51–54 artikla	tekninen apu	20 tuki tekniseen apuun (muu kuin kansallinen maaseutuverkosto)	20.1
		tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	20.2
Asetuksen (EY) N:o 1305/2013 39 b artikla	poikkeuksellinen väliaikainen tuki viljelijöille ja pk-yrityksille, joihin covid-19-kriisi erityisesti vaikuttaa	21 poikkeuksellinen väliaikainen tuki viljelijöille ja pk-yrityksille, joihin covid-19-kriisi erityisesti vaikuttaa	21

▼M5

▼B

6 OSA

Maaseudun kehittämistä koskevat unionin prioriteetit ja kohdealojen koodit

Prioriteetti	Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 artikla / kohdealan koodi	Kohdeala
Prioriteetti 1: Tietämyksen siirron ja innovaatioiden edistäminen maa- ja metsätaloudessa sekä maaseutualueilla	5 artiklan 1 kohdan a alakohta = kohdeala 1A	Innovaatioiden, yhteistyön ja tietämyspohjan kehittämisen edistäminen maaseutualueilla
	5 artiklan 1 kohdan b alakohta = kohdeala 1B	Yhteyksien vahvistaminen maatalouden, ruoan tuotannon, metsätalouden sekä tutkimuksen ja innovaatioiden välillä myös ympäristöasioiden hallinnan ja ympäristönsuojelun taan parantamiseksi
	5 artiklan 1 kohdan c alakohta = kohdeala 1C	Elinikäisen oppimisen ja ammatillisen koulutuksen edistäminen maa- ja metsätaloudessa

▼B

Prioriteetti	Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 artikla / kohdealan koodi	Kohdeala
Prioriteetti 2: Maatilojen elinkelpoisuuden ja kilpailukyvyyn edistäminen kaikenlaisessa maataloudessa kaikilla alueilla sekä innovatiivisen maatalousteknologian ja metsien kestävä hoidon ja käytön edistäminen	5 artiklan 2 kohdan a alakohta = kohdeala 2A	Kaikkien maatilojen taloudellisen suorituskyvyn parantaminen sekä maatilojen rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen helpottaminen, erityisesti markkinoille osallistumisen ja markkinoille suuntautumisen sekä maatalouden monipuolistamisen lisäämiseksi
	5 artiklan 2 kohdan b alakohta = kohdeala 2B	Riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyn ja erityisesti sukupolvenvaihdosten helpottaminen
Prioriteetti 3: Elintarvikeketjun organisoitumisen edistäminen mukaan lukien maataloustuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen, eläinten hyvinvointi ja maatalouden riskienhallinta	5 artiklan 3 kohdan a alakohta = kohdeala 3A	Alkutuottajien kilpailukyvyyn parantaminen kytkemällä heidät paremmin maatalouselintarvikeketjuun maataloustuotteiden arvoa lisäävien laatujärjestelmien, paikallisten markkinoiden edistämistä ja menekinedistämistä koskevien toimien, lyhyiden jakeluketjujen, tuottajaryhmien ja -organisaatioiden sekä toimialakohtaisten organisaatioiden avulla
	5 artiklan 3 kohdan b alakohta = kohdeala 3B	Maatilojen riskien ehkäisemisen ja hallinnan tukeminen
Prioriteetti 4: Maa- ja metsätalouteen liittyvien ekosysteemien ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen	5 artiklan 4 kohdan a alakohta = kohdeala 4A	Luonnon monimuotoisuuden, mukaan luettuina Natura 2000 -alueet ja alueet, joilla on luonnonoloista johtuvia tai muita erityisrajoitteita, ja luonnonarvoltaan arvokkaan maataloustuotannon sekä Euroopan maisemien tilan ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen
	5 artiklan 4 kohdan b alakohta = kohdeala 4B	Vesien käytön hallinnan edistäminen, mukaan lukien lannoitteiden ja torjunta-aineiden käytön hallinta
	5 artiklan 4 kohdan c alakohta = kohdeala 4C	Maaperän eroosion torjuminen ja maaperän hoidon parantaminen
Prioriteetti 5: Resurssitehokkuuden edistäminen sekä vähähiiliseen ja ilmastomuutosta kestäväan talouteen siirtymisen tukeminen maatalous-, elintarvike- ja metsätaloussektoreilla	5 artiklan 5 kohdan a alakohta = kohdeala 5A	Maatalouden vedenkäytön tehostaminen
	5 artiklan 5 kohdan b alakohta = kohdeala 5B	Maatalouden ja elintarvikejalostuksen energiatehokkuuden lisääminen
	5 artiklan 5 kohdan c alakohta = kohdeala 5C	Uusiutuvien energialähteiden sekä biotalouteen tarkoitettujen sivutuotteiden, jätteiden, jäännösten ja muiden kuin elintarvikkeiksi tarkoitettujen raaka-aineiden tarjonnan ja käytön helpottaminen
	5 artiklan 5 kohdan d alakohta = kohdeala 5D	Maatalouden kasvihuonekaasu- ja ammoniakkipäästöjen vähentäminen
	5 artiklan 5 kohdan e alakohta = kohdeala 5E	Hiilen sitomisen ja talteenoton edistäminen maa- ja metsätaloudessa
Prioriteetti 6: Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla	5 artiklan 6 kohdan a alakohta = kohdeala 6A	Pienyritysten monipuolistamisen, perustamisen ja kehittämisen sekä työpaikkojen luomisen helpottaminen
	5 artiklan 6 kohdan b alakohta = kohdeala 6B	Maaseutualueiden paikallisen kehittämisen edistäminen
	5 artiklan 6 kohdan c alakohta = kohdeala 6C	Tieto- ja viestintäteknologian saavutettavuuden, käytön ja laadun parantaminen maaseutualueilla

▼ **M1***LIITE II***Asetuksen 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut muuntokertoimet eläinten muuntamiseksi eläinyksiköiksi (ey)**

1) Sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet sekä yli 6 kuukauden ikäiset hevoseläimet	1,0 ey
2) Vähintään 6 kuukauden ja enintään 2 vuoden ikäiset nautaeläimet	0,6 ey
3) Alle 6 kuukauden ikäiset nautaeläimet	0,4 ey
4) Lampaat ja vuohet	0,15 ey
5) Siitosemakot > 50 kg	0,5 ey
6) Muut siat	0,3 ey
7) Munivat kanat	0,014 ey
8) Muu siipikarja	0,03 ey

Tässä taulukossa mainittujen eläinryhmien tai niiden alaryhmien osalta muuntokertoimia voidaan korottaa tai pienentää poikkeuksellisesti, ottaen huomioon tieteellinen näyttö, joka on selitettävä ja perusteltava asianmukaisesti maaseudun kehittämisohjelmissa.

Muita eläinryhmiä voidaan lisätä vain poikkeuksellisesti. Tällaisten ryhmien muuntokertoimet on vahvistettava ottaen huomioon erityiset olosuhteet ja tieteellinen näyttö, joka on selitettävä ja perusteltava asianmukaisesti maaseudun kehittämisohjelmissa.

LIITE III

Asetuksen 13 artiklassa tarkoitettu tiedotus ja julkistaminen

1 OSA

Tiedotus- ja julkistamistoimet

1. Hallintoviranomaisten velvollisuudet

1.1 Tiedotus- ja julkistamisstrategia

Hallintoviranomaisen on varmistettava, että tiedotus- ja viestintätoimet pannaan täytäntöön noudattaen tiedotus- ja viestintästrategiaa, jonka on katettava vähintään seuraavat:

- a) strategian tavoitteet ja kohderyhmät;
- b) kuvaus tiedotus- ja julkistamistoimien sisällöstä;
- c) strategian alustava budjetti;
- d) kuvaus tiedotus- ja viestintätoimien täytäntöönpanosta vastaavista hallintoelimitystä, myös niiden henkilöstöresursseista;
- e) kuvaus kansallisen maaseutuverkoston roolista ja siitä, miten asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 3 kohdan vi alakohdassa tarkoitettulla kyseisen verkoston viestintäsuunnitelmalla edistetään strategian toteuttamista;
- f) kuvaus siitä, kuinka tiedotus- ja viestintätoimia on tarkoitus arvioida politiikkakehyksen, ohjelmien ja toimien sekä maaseuturahastolla ja unionilla olevan roolin näkyvyyden ja niitä koskevan tietoisuuden kannalta;
- g) vuotuinen päivitys, jossa vahvistetaan tiedotus- ja viestintätoimet, jotka on määrä toteuttaa seuraavana vuonna.

1.2 Potentiaalisille tuensaaajille suunnattu tiedotus

Hallintoviranomaisen on varmistettava, että potentiaaliset tuensaaajat voivat saada ainakin seuraavista asioista tietoja, joiden on tarvittaessa oltava päivitettyjä, huolehtien tiettyjen potentiaalisten tuensaaajaryhmien mahdollisuuksista käyttää sähköisiä tai muita viestintäpalveluja:

- a) rahoitusmahdollisuudet ja ehdotuspyyntöjen käynnistäminen maaseudun kehittämisohjelmissa;
- b) hallinnolliset menettelyt, joita on noudatettava, jotta voi saada tukea maaseudun kehittämisohjelmasta;
- c) rahoitushakemusten tarkastelumenettelyt;
- d) tukikelpoisuusehdot ja/tai rahoitettavien hankkeiden valinta- ja arviointiperusteet;
- e) kansallisen, alueellisen tai paikallisen tahon yhteyshenkilöt tai -tahot, jotka voivat selittää maaseudun kehittämisohjelmien toimintatapaa ja toimien arviointi- ja valintakriteereitä;
- f) tuensaaajien velvollisuus tiedottaa yleisölle toimen tavoitteesta ja sen maaseuturahastosta saamasta tuesta 1 osan 2 jakson mukaisesti. Hallintoviranomainen voi pyytää potentiaalisia tuensaaajia ehdottamaan hakemuksissa alustavia, toimen kokoon suhteutettuja viestintätoimia.

▼B

- g) asetuksen (EU) N:o 1303/2013 74 artiklan 3 kohdan mukainen menettely valitusten tutkimiseksi.

1.3 *Yleisölle suunnattu tiedotus*

Hallintoviranomaisen on tiedotettava yleisölle maaseudun kehittämisohjelman sisällöstä, siitä, että komissio on hyväksynyt ohjelman ja ohjelman päivityksistä, suurimmista saavutuksista ohjelman täytäntöönpanossa ja ohjelman päättymisestä sekä siitä, miten ohjelmalla on edistetty unionin prioriteetteja kumppanuussopimuksella esitetyllä tavalla.

Hallintoviranomaisen on varmistettava, että perustetaan keskitetty verkkosivusto tai keskitetty verkkoportaali, jolla annetaan 1.1 ja 1.2 kohdassa ja tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot. Keskitetyn verkkosivuston perustaminen ei saa häiritä maaseuturahaston jouhevaa toimintaa eikä rajoittaa potentiaalisten tuensaajien ja sidosryhmien tiedonsaantia. Yleisölle suunnattujen tiedotustoimien on sisällettävä 2 osan 1 kohdassa esitetyt osatekijät.

1.4 *Välittäjinä toimivien tahojen osallistuminen*

Hallintoviranomaisen on varmistettava muun muassa kansallisen maaseutuverkoston välityksellä, että tahot, jotka voivat toimia välittäjinä, osallistuvat potentiaalisille tuensaajille suunnattuihin tiedotustoimiin; näitä tahoja ovat erityisesti seuraavat:

- a) asetuksen (EU) N:o 1303/2013 5 artiklassa tarkoitetut kumppanit;
- b) EU-tiedotuskeskukset ja komission edustustot sekä Euroopan parlamentin tiedotustoimistot jäsenvaltioissa;
- c) oppilaitokset ja tutkimuslaitokset.

1.5 *Ilmoitus tuen myöntämisestä*

Hallintoviranomaisen on varmistettava, että tuen myöntämisilmoituksessa tiedotetaan tuensaajille, että toimi rahoitetaan maaseuturahaston osarahoittamasta ohjelmasta; samalla on tiedotettava asianomaisen maaseudun kehittämisohjelman asianomaisesta toimenpiteestä ja prioriteetista.

2. **Tuensaajien velvollisuudet**

2.1 Kaikissa tuensaajan tiedotus- ja viestintätoimissa on tuotava esiin maaseuturahastosta saatu tuki toimelle lisäämällä

- a) unionin tunnus;
- b) viittaus maaseuturahaston tukeen.

Jos tiedotus- tai julkistamistoimi liittyy yhteen tai useampaan toimeen, jotka osarahoitetaan useammasta kuin yhdestä rahastosta, b alakohdassa tarkoitettu viittaus voidaan korvata viittauksella ERI-rahastoihin.

2.2 Toimen toteuttamisen aikana tuensaajan on tiedotettava yleisölle maaseuturahastosta saadusta tuesta seuraavin tavoin:

- a) jos tuensaajalla on ammattikäyttöön tarkoitettu verkkosivusto, esittämällä kyseisellä verkkosivustolla toimesta lyhyt, tuen määrään suhteutettu kuvaus, josta ilmenee verkkosivuston päämäärän ja toimelle myönnetyn tuen välinen yhteys, myös kuvaus toimen tavoitteista ja tuloksista, ja tuomalla esiin unionilta saatava rahoitustuki;

▼ M1

- b) kun kyseessä ovat c alakohdan soveltamisalaan kuulumattomat toimet, joiden saama julkisen tuen kokonaismäärä ylittää 50 000 euroa, sijoittamalla vähintään yksi toimea ja sille unionilta saatavaa tukea esittelevä vähintään A3-kokoinen juliste tai tiedotuskyltti näkyvälle paikalle. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, että tätä vaatimusta ei sovelleta asetuksen (EU) N:o 1305/2013 21 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa (tulonmenetykset ja hoitokustannukset) ja 28–31, 33, 34 ja 40 artiklassa tarkoitettuihin toimiin tai että kynnysarvoa korotetaan tällaisten toimien osalta. Jäsenvaltiot voivat myös päättää, että tätä vaatimusta ei sovelleta muihin toimiin, jotka eivät johda investointiin, tai että kynnysarvoa korotetaan tällaisten toimien osalta, jos julisteen tai kyltin sopivaa sijoituspaikkaa ei rahoitetun toimen luonteen vuoksi ole mahdollista määrittää. Tiedotuskyltti on pystytettävä Leader-ohjelmasta rahoitettavien paikallisten toimintaryhmien toimitiloihin;

▼ B

- c) asettamalla yleisön nähtävillä olevalle paikalle merkittävän kokoinen väliaikainen tiedotuskyltti kustakin toimesta, joka käsittää infrastruktuurin tai rakennushankkeen rahoittamisen ja jolle annettava julkisen tuen kokonaismäärä on enemmän kuin 500 000 euroa.

Tuensaajan on asetettava yleisön nähtävillä olevalle paikalle pysyvä, merkittävän kokoinen tiedotuskyltti viimeistään kolmen kuukauden kulluttua kunkin seuraavat ehdot täyttävän toimen päättymisestä:

- i) toimen saaman julkisen tuen kokonaismäärä ylittää 500 000 euroa;
- ii) toimi käsittää fyysisen kohteen hankinnan taikka infrastruktuurin tai rakennushankkeen rahoittamisen.

Tiedotuskyltissä on mainittava toimen nimi ja päätavoite sekä tuotava esille unionin myöntämä rahoitustuki.

Tiedotuskyltteihin, julisteisiin, kyltteihin ja verkkosivustoille on sisällytettävä kuvaus hankkeesta/toimesta sekä 2 osan 1 kohdassa tarkoitettujen osatekijät. Näille tiedoille on varattava vähintään 25 prosenttia tiedotuskyltin tai verkkosivun kokonaisalasta.

2 OSA

Tiedotus- ja julkistamistoimien tekniset ominaisuudet**1. Logo ja iskulause**

Kunkin tiedotus- ja julkistamistoimen yhteydessä on annettava seuraavat tiedot:

- a) unionin tunnus, jonka osalta noudatetaan graafisia vaatimuksia (http://europa.eu/abc/symbols/emblem/download_en.htm), ja selitys unionin asemasta lisäämällä seuraava lausuma:

”Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin”;

▼ M2

- b) jos kyseessä ovat Leader-ohjelmasta rahoitetut toimet ja toimenpiteet, Leader-logo:

▼B**2. Tiedotus- ja viestintämateriaali**

Maaseuturahaston osarahoittamia toimenpiteitä ja toimia koskevien julkaisujen (kuten mainoslehtisten, esitteiden ja tiedotteiden) ja julisteiden nimilehdellä/otsikossa on oltava näkyvä merkintä unionin rahoitusosuudesta sekä unionin tunnus aina, kun käytetään myös kansallista tai alueellista tunnusta. Julkaisuissa on oltava sisällöstä vastaavan tahon sekä kyseisen maaseuturahaston tuen ja/tai kansallisen tuen täytäntöönpanosta vastaavan hallintoviranomaisen yhteystiedot.

Sähköisesti toimitettavaan aineistoon (verkkosivustot, mahdollisille tuensaa-jille tarkoitetut tietokannat) ja audiovisuaaliseen aineistoon sovelletaan vastaavasti ensimmäisen kohdan säännöksiä.

Maaseuturahastosta kertovilla verkkosivustoilla on

- a) mainittava maaseuturahaston tuki ainakin etusivulla;
- b) oltava yhteyslinkki komission ylläpitämälle maaseuturahastosivustolle.

▼B*LIITE IV***Asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut yhteiset tausta-, tulos- ja tuotosindikaattorit****1. Taustaindikaattorit (C)**

- C1. Väestö
- C2. Ikärakenne
- C3. Alue
- C4. Asukastiheys
- C5. Työllisyysaste (*)
- C6. Itsenäisen ammatinharjoittamisen aste
- C7. Työttömyysaste
- C8. BKT asukasta kohden (*)
- C9. Köyhyysaste (*)
- C10. Talouden rakenne
- C11. Työllisyyden rakenne
- C12. Työn tuottavuus toimialoittain
- C13. Työllisyys toimialoittain
- C14. Työn tuottavuus maataloudessa
- C15. Työn tuottavuus metsätaloudessa
- C16. Työn tuottavuus elintarviketeollisuudessa
- C17. Maatilat
- C18. Maatalousmaa
- C19. Maatalousmaa, luonnonmukaisesti viljelty
- C20. Keinokasteltu maa
- C21. Eläinyksiköt
- C22. Maatalouden työvoima
- C23. Tilanhoitajien ikärakenne
- C24. Tilanhoitajien maatalousalan koulutus
- C25. Maatalouden tuotannontekijätulo (*)
- C26. Maatalouden yrittäjätulo (*)
- C27. Kokonaistuottavuus maataloudessa (*)

▼B

- C28. Maatalousalan kiinteän pääoman bruttomuodostus
- C29. Metsä ja muu puustoinen maa (FOWL)
- C30. Matkailun infrastruktuuri
- C31. Maanpeite

▼M2

- C32. Alueet, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita tai muita erityisiä rajoitteita

▼B

- C33. Viljelyn voimaperäisyys
- C34. Natura 2000 -alueet
- C35. Viljelymaiden lintuindeksi (FBI) (*)
- C36. Maatalouden elinympäristöjen suojelun tila (nurmi)
- C37. Luonnonarvoltaan arvokas maatalous (*)
- C38. Suojellut metsät
- C39. Maatalouden vedenotto luonnonvesistöistä (*)
- C40. Veden laatu (*)
- C41. Maaperän eloperäinen aines viljelymaassa (*)
- C42. Veden aiheuttama maaperän eroosio (*)
- C43. Uusiutuvan energian tuotanto maataloudessa ja metsätaloudessa
- C44. Energian käyttö maataloudessa, metsätaloudessa ja elintarviketeollisuudessa
- C45. Maatalouden päästöt (*)

(*) **Taustaindikaattorit, joihin sisältyvät yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) vaikutusindikaattorit**

2. Tulosindikaattorit (R)

- R1: *niiden maatilojen prosenttiosuus, jotka saavat maaseudun kehittämisohjelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A)*
- R2: *tuettujen maatilojen maatalouden tuotoksen/vuosityöyksikkö muutos (kohdeala 2A) (*)*
- R3: *niiden maatilojen prosenttiosuus, joilla on maaseudun kehittämisohjelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)*
- R4: *niiden maatilojen prosenttiosuus, joita tuetaan laatujärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien ja -organisaatioiden avulla (kohdeala 3A)*
- R5: *niiden maatilojen prosenttiosuus, jotka osallistuvat riskinhallintajärjestelmiin (kohdeala 3B)*
- R6: *niiden metsien tai muiden puustoisten alojen prosenttiosuus, joista on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)*
- R7: *sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)*
- R8: *sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)*
- R9: *sen metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)*
- R10: *sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)*

▼B

R11: sen metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maa-perän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)

R12: sen keinokastellun maan prosenttiosuus, jolla siirrytään tehokkaampaan kastelujärjestelmään (kohdeala 5A)

R13: maatalouden vedenkäytön tehostaminen maaseudun kehittämisohjelmasta tuetuissa hankkeissa (kohdeala 5A) (*)

R14: maatalouden ja elintarvikkeiden jalostuksen energiankäytön tehostaminen maaseudun kehittämisohjelmasta tuetuissa hankkeissa (kohdeala 5B) (*)

R15: tuetuissa hankkeissa tuotettu uusiutuva energia (kohdeala 5C) (*)

R16: niiden eläinyksiköiden (ey) prosenttiosuus, joita koskevat investoinnit kasvi-huonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi kar-janhoidossa (kohdeala 5D)

R17: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus kasvi-huone-kaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (kohdeala 5D)

R18: vähentyneet metaani- ja typpioksidipäästöt (kohdeala 5D) (*)

R19: vähentyneet ammoniakkipäästöt (kohdeala 5D) (*)

R20: sen maa- ja metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hiilen sitomista taikka suojelua edistävä hoitosopimus (kohdeala 5E)

R21: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)

R22: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka kuuluu paikallisten kehittämisstrategioiden piiriin (kohdeala 6B)

R23: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyötyy parannetuista palveluista/infrastruktuureista (kohdeala 6B)

R24: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)

R25: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyötyy uusista tai parannetuista palveluista/infrastruktuureista (tieto- ja viestintäteknologia – TVT) (kohdeala 6C)

Kursiivilla esitetyt indikaattorit ovat myös 4 kohdassa lueteltuja tavoiteindikaattoreita.

(*) Täydentävät tulosindikaattorit

3. Maaseudun kehittämisen tuotosindikaattorit

Numero	Tuotosindikaattorit (O)	Toimenpidekoodit (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 artiklat)
O.1	Julkiset menot yhteensä (*)	Kaikki toimenpiteet
O.2	Investoinnit yhteensä	4 (17 artikla), 5 (18 artikla), 6.4 (19 artikla), 7.2–7.8 (20 artikla), 8.5 ja 8.6 (21 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.3	Tuettujen toimintojen/toimien lukumäärä	1 (14 artikla), 2 (15 artikla), 4 (17 artikla), 7 (20 artikla), 8.5 ja 8.6 (21 artikla), 9 (27 artikla), 17.2 ja 17.3 (36 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)

▼ **B**

Numero	Tuotosindikaattorit (O)	Toimenpidekoodit (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 artiklat)
▼ M5		
O.4	Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	3 (16 artikla), 4.1 (17 artikla), 5 (18 artikla), 6 (19 artikla), 8.1–8.4 (21 artikla), 11 (29 artikla), 12 (30 artikla), 13 (31 artikla), 14 (33 artikla), 17.1 (36 artikla), 21 (39 b artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
▼ B		
O.5	Kokonaispinta-ala (ha)	4 (17 artikla), 8.1–8.5 (21 artikla), 10 (28 artikla), 11 (29 artikla), 12 (30 artikla), 13 (31 artikla), 15 (34 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.6	Tuettu fyysinen ala (ha)	10 (28 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.7	Tuettujen sopimusten lukumäärä	10 (28 artikla), 15 (34 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.8	Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä	14 (33 artikla), 4 (17 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.9	Tuettuihin järjestelmiin osallistuvien maatalojen lukumäärä	9 (27 artikla), 16.4 (35 artikla), 17.2 ja 17.3 (36 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.10	Korvauksia saavien viljelijöiden lukumäärä	17.2 ja 17.3 (36 artikla) (asetus (EU) N:o 1305/2013)
O.11	Koulutuspäivien lukumäärä	1 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artikla)
O.12	Koulutukseen osallistujien määrä	1 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artikla)
O.13	Neuvontaa saaneiden edunsaajien lukumäärä	2 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 15 artikla)
O.14	Koulutettujen neuvojen lukumäärä	2 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 15 artikla)
O.15	Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	7 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 20 artikla)
O.16	Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	16 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla)
O.17	Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanuus)	16 (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla)
O.18	Paikallisten toimintaryhmien kattama väestö	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 32 artikla)
O.19	Valittujen paikallisten toimintaryhmien lukumäärä	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 32 artikla)
O.20	Tuettujen Leader-hankkeiden lukumäärä	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdan b alakohta)
O.21	Tuettujen yhteistyöhankkeiden lukumäärä	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdan c alakohta)
O.22	Hankkeen vetäjien lukumäärä ja tyyppi	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdan b alakohta)
O.23	Yhteistyöhankkeeseen osallistuvien paikallisten toimintaryhmien yksilöllinen tunnusnumero	19 (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdan c alakohta)

▼ B

Numero	Tuotosindikaattorit (O)	Toimenpidekoodit (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 tai asetuksen (EU) N:o 1303/2013 artiklat)
O.24	Temaattiset ja analyysieihin liittyvät vaihdot, jotka on toteutettu maaseutuverkoston tuella	Verkostoituminen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artikla)
O.25	Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Verkostoituminen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artikla)
O.26	Niiden eurooppalaisen maaseudun kehittämisjärjestön toimien lukumäärä, joihin kansallinen maaseutuverkosto on osallistunut	Verkostoituminen (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artikla)

(*) Tämä indikaattori vastaa komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 215/2014, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 täytäntöönpanosäännöistä ilmastomuutokseen liittyvien tavoitteiden tukimenetelmien, tulokehityksen välitavoitteiden ja tavoitteiden määrittelyn sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen tukitoimiloukkia koskevan nimikkeistön osalta (EUVL L 69, 8.3.2014, s. 65), 5 artiklan 2 kohdassa vahvistettua tulokehysindikaattoria.

4. Tavoiteindikaattorit (T)

- T1: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15 ja 35 artiklan mukaisten menojen prosenttiosuus suhteessa maaseudun kehittämisohjelman kokonaismenoihin (kohdeala 1A)
- T2: yhteistyötoimenpiteestä tuettujen yhteistyötoimien kokonaismäärä (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla) (ryhmät, verkostot/klusterit, pilottihankkeet...) (kohdeala 1B)
- T3: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artiklan mukaisesti koulutettujen osallistujien kokonaismäärä (kohdeala 1C)
- T4: niiden maatilojen prosenttiosuus, jotka saavat maaseudun kehittämisohjelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A)
- T5: niiden maatilojen prosenttiosuus, joilla on maaseudun kehittämisohjelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)
- T6: niiden maatilojen prosenttiosuus, joita tuetaan laatuajärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien ja -organisaatioiden avulla (kohdeala 3A)
- T7: niiden maatilojen prosenttiosuus, jotka osallistuvat riskinhallintajärjestelmiin (kohdeala 3B)
- T8: niiden metsien tai muiden puustoisten alojen prosenttiosuus, joista on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)
- T9: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tai maiseman hoitoa tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)
- T10: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)
- T11: sen metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)
- T12: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)

▼B

- T13: sen metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)
- T14: sen keinokastellun maan prosenttiosuus, jolla siirrytään tehokkaampaan kastelujärjestelmään (kohdeala 5A)
- T15: kokonaisinvestoinnit energiatehokkuuteen (kohdeala 5B)
- T16: T16: kokonaisinvestoinnit uusiutuvan energian tuotantoon (kohdeala 5C)
- T17: niiden eläinyksiköiden (ey) prosenttiosuus, joita koskevat investoinnit kasvihuonekaasujen päästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi karjanhoidossa (kohdeala 5D)
- T18: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus kasvihuonekaasujen päästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (kohdeala 5D)
- T19: sen maa- ja metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hiilen sitomista taikka suojelua edistävä hoitosopimus (kohdeala 5E)
- T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)
- T21: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka kuuluu paikallisten kehittämissstrategioiden piiriin (kohdeala 6B)
- T22: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy parannetuista palveluista/infrastruktuureista (kohdeala 6B)
- T23: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)
- T24: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy uusista tai parannetuista palveluista/infrastruktuureista (TVT) (kohdeala 6C)

5. Ehdotetut tuloskehysindikaattorit

	Indikaattorit	Asiaan liittyvä tuotosindikaattori
Prioriteetti 2 (P2):	Julkiset menot yhteensä P2 (euroa)	O.1
	Niiden maatilojen lukumäärä, jotka saavat maaseudun kehittämisohjelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A) + niiden maatilojen lukumäärä, joilla on maaseudun kehittämisohjelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)	O.4
Prioriteetti 3 (P3)	Julkiset menot yhteensä P3 (euroa)	O.1
	Niiden maatilojen lukumäärä, joita tuetaan laatuajärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien avulla (kohdeala 3A)	O.4, O.9
	Niiden maatilojen lukumäärä, jotka osallistuvat riskinhallintajärjestelmiin (kohdeala 3B)	O.4, O.9
Prioriteetti 4 (P4)	Julkiset menot yhteensä P4 (euroa)	O.1
	Maatalousmaa, jota koskevat luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi tehdyt hoitosopimukset (kohdeala 4A) + vesienhoidon parantaminen (kohdeala 4B) + maaperän hoidon parantaminen ja/tai maaperän eroosion torjuminen (kohdeala 4C)	O.5

▼B

	Indikaattorit	Asiaan liittyvä tuotosindikaattori
Prioriteetti 5 (P5)	Julkiset menot yhteensä P5 (euroa)	O.1
	Niiden investointitoimien lukumäärä, jotka kohdennetaan energiansäästöön ja energiatehokkuuteen (kohdeala 5B) + uusiutuvan energian tuotantoon (kohdeala 5C)	O.3
	Maa- ja metsätalousmaa, jota hoidetaan hiilen sitomisen / suojelun edistämiseksi (kohdeala 5E) + maatalousmaa, josta on tehty hoitosopimus kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (kohdeala 5D) + keinokasteltu maa, jolla siirrytään tehokkaampaan kastelujärjestelmään (kohdeala 5A)	O.5
Prioriteetti 6 (P6)	Julkiset menot yhteensä P6 (euroa)	O.1
	Niiden toimien lukumäärä, joita tuetaan peruspalvelujen ja infrastruktuurien parantamiseksi maaseutualueilla (kohdealat 6B ja 6C)	O.3
	Paikallisten toimintaryhmien kattama väestö (kohdeala 6B)	O.18

LIITE V

Maaseudun kehittämistä koskevat yhteiset arviointikysymykset

Kohdealoihin liittyvät arviointikysymykset

Kunkin maaseudun kehittämisohjelmaan sisältyvän kohdealan osalta asianomaiseen kysymykseen on vastattava syvennetyissä vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa, jotka esitetään vuosina 2017 ja 2019, ja jälkiarvioinnista laaditussa kertomuksessa.

1. Kohdeala 1A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu innovointia, yhteistyötä ja tietämyspohjan kehittämistä maaseutualueilla?
2. Kohdeala 1B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu yhteyksien vahvistamista maatalouden, ruoan tuotannon, metsätalouden sekä tutkimuksen ja innovoinnin välillä, mukaan lukien ympäristöasioiden hallinnan ja ympäristönsuojelun tason parantaminen?
3. Kohdeala 1C: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu elinikäistä oppimista ja ammatillista koulutusta maa- ja metsätalousaloilla?
4. Kohdeala 2A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan parannettu tuettujen maatilojen taloudellista suorituskykyä ja helpotettu maatilojen rakenneuudistusta ja nykyaikaistamista erityisesti markkinoille osallistumisen ja markkinoille suuntautumisen sekä maatalouden monipuolistamisen avulla?
5. Kohdeala 2B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyä ja erityisesti helpotettu sukupolvenvaihdoksia?
6. Kohdeala 3A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan parannettu alkutuottajien kilpailukykyä kytkemällä heidät paremmin maatalouselintarvikeketjuun maataloustuotteiden arvoa lisäävien laatujaarjelmien, paikallisten markkinoiden edistämistä ja menekinedistämistä koskevien toimien, lyhyiden jakeluketjujen, tuottajaryhmien ja -organisaatioiden sekä toimialakohtaisten organisaatioiden avulla?
7. Kohdeala 3B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu maatilojen riskien ehkäisemistä ja hallintaa?
8. Kohdeala 4A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu luonnon monimuotoisuutta, mukaan luettuina Natura 2000 -alueet ja alueet, joilla on luonnonoloista johtuvia tai muita erityisrajoitteita, luonnonarvoltaan arvokasta maataloustuotantoa sekä Euroopan maisemien tilaa?
9. Kohdeala 4B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on edistetty vesien käytön hallintaa, mukaan lukien lannoitteiden ja torjunta-aineiden käytön hallintaa?
10. Kohdeala 4C: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on parannettu maaperän eroosion torjumista ja maaperän hoitoa?
11. Kohdeala 5A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan edistetty maatalouden vedenkäytön tehostamista?
12. Kohdeala 5B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan edistetty maatalouden ja elintarvikejalostuksen energiatehokkuuden lisäämistä?
13. Kohdeala 5C: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan helpotettu uusiutuvien energialähteiden sekä biotalouteen tarkoitettujen sivutuotteiden, jätteiden, jäännösten ja muiden kuin elintarvikkeiksi tarkoitettujen raaka-aineiden tarjontaa ja käyttöä?

▼B

14. Kohdeala 5D: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on osaltaan edistetty maatalouden kasvihuonekaasu- ja ammoniakkipäästöjen vähentämistä?
15. Kohdeala 5E: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on edistetty hiilen sitomista ja talteenottoa maa- ja metsätaloudessa?
16. Kohdeala 6A: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu pienyritysten monipuolistamista, perustamista ja kehittämistä sekä hel-potettu työpaikkojen luomista?
17. Kohdeala 6B: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on tuettu paikallista kehittämistä maaseutualueilla?
18. Kohdeala 6C: Missä määrin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteillä on parannettu tieto- ja viestintäteknologian saavutettavuutta, käyttöä ja laatua maaseutualueilla?

Muihin maaseudun kehittämisohjelman näkökohtiin liittyvät arviointikysymykset

Seuraaviin kysymyksiin on vastattava syvennetyissä vuotuisissa täytäntöönpano-kertomuksissa, jotka esitetään vuosina 2017 ja 2019, ja jälkiarviointista laa-ditussa kertomuksessa.

19. Missä määrin prioriteettien ja kohdealojen välinen synergia on tehostanut maaseudun kehittämisohjelmaa?
20. Missä määrin tekninen apu on edistänyt asetuksen (EU) N:o 1303/2013 59 artiklassa ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 51 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamista?
21. Missä määrin kansallisella maaseutuverkostolla on edistetty asetuksen (EU) N:o 1305/2013 54 artiklan 2 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamis-ta?

Unionin tason tavoitteisiin liittyvät arviointikysymykset

Seuraaviin kysymyksiin on vastattava syvennetyssä vuotuisessa täytäntöönpano-kertomuksessa, joka esitetään vuonna 2019, ja jälkiarviointista laaditussa kertomuksessa.

22. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty EU 2020 -strate-gialla olevaa yleistavoitetta nostaa 20–64-vuoden ikäisen väestön työllisyys-sasteen vähintään 75 prosenttiin?
23. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty EU 2020 -strate-gialla olevaa yleistavoitetta sijoittaa 3 prosenttia suhteessa EU:n BKT:hen tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin?
24. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty ilmastonmuutok-sen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja EU 2020 -strategi-alla olevaa yleistavoitetta vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 prosenttia vuoden 1990 tasoon verrattuna tai 30 prosenttia suotuisissa olo-suhteissa, nostaa uusituvan energian osuus energian loppukulutuksesta 20 prosenttiin ja saavuttaa 20 prosentin parannus energiatehokkuudessa?
25. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty EU 2020 -strate-gialla olevaa yleistavoitetta vähentää niiden eurooppalaisten määrää, joiden tulotaso on kansallisen köyhyysrajan alapuolella?
26. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty ympäristön tilan parantamista sekä luonnon monimuotoisuudesta laaditulla EU:n strategialla olevaa tavoitetta pysäyttää luonnon monimuotoisuuden häviäminen ja eko-systeemipalvelujen heikentyminen sekä palauttaa luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut?
27. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty YMP:lla olevaa tavoitetta edistää maatalouden kilpailukykyä?
28. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty YMP:lla olevaa tavoitetta varmistaa luonnonvarojen kestävä hoito ja ilmastotoimet?
29. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty YMP:lla olevaa tavoitetta saavuttaa maaseudun elinkeinoelämässä ja maaseutuyhteisöissä ta-sapainoinen aluekehitys muun muassa toimilla, joilla luodaan ja säilytetään työpaikkoja?
30. Missä määrin maaseudun kehittämisohjelmalla on edistetty innovointia?

LIITE VI

Seuranta- ja arviointijärjestelmässä hyödynnettävien teknistä apua koskevien asiakirjojen keskeiset osatekijät

Yksi maaseudun kehittämisen seuranta- ja valvontajärjestelmän keskeisistä osatekijöistä on tekninen apu, jota annetaan jäsenvaltioille, arvioijille ja muille arvioinnissa mukana oleville sidosryhmille parantamaan arviointivalmiuksia ja arviointitoimien laatua ja johdonmukaisuutta. Komissio laatii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa teknistä apua koskevia asiakirjoja, jossa käsitellään seuraavia aiheita:

- 1) Seloste kustakin yhteisestä indikaattorista, myös kunkin indikaattorin määritelmä; yhteys toimenpidelogiikkaan; mittayksikkö; menetelmät, joita käytetään arvojen määrittämiseksi; tiedot, jotka tarvitaan, ja tietolähteet; tiedot tietojenkeruusta, myös tietojenkeruusta vastaava taho ja tietojenkeruun tiheys; raportointia koskevat vaatimukset.
- 2) Metodologinen ohjaus jäsenvaltioiden ja arvioijien tukemiseksi, jotta pystytään täyttämään seuranta- ja arviointijärjestelmän vaatimukset, kattaen eri osatekijät, mukaan lukien arviointimenetelmät ja arvioinnissa sovellettavat lähestymistavat, sekä tuen antaminen erityisissä kysymyksissä, kuten yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen arvioiminen.
- 3) Ohjaus, jota annetaan maaseudun kehittämisohjelmien ennakoarvioinnista ja joka kattaa ennakoarvioinnin tavoitteet, itse prosessin, mukana olevien toimijoiden roolit ja ennakoarvioinnin laajuuden ja tarjoaa metodologista tukea soveltuvista lähestymistavoista ja menetelmistä sekä ohjeellisia malleja sisältävän työkalupakin.
- 4) Ohjaus, jota annetaan arviointisuunnitelmien valmistelusta ja joka kattaa suunnitelman tavoitteet ja tarjoaman hyödyn, osatekijät, jotka suunnitelman on sisällettävä, ja suositukset sovellettavista tarkoituksenmukaisista menettelyistä. Samalla käsitellään hallinnointiin ja toteutukseen liittyviä näkökohtia ja esitellään ohjeellisia malleja, joita valmistelussa voidaan hyödyntää.
- 5) Ohjaus, jota annetaan korvaavien indikaattoreiden laatimisesta ja käytöstä; korvaavat indikaattorit on tarkoitettu erityisesti alueellisiin maaseudun kehittämisohjelmiin; kuvataan korvaavien indikaattoreiden käyttötarkoitusta ja ominaisuuksia sekä yksilöidään tietoja ja menetelmiä, joita voitaisiin käyttää, jos tällaisia indikaattoreita tarvitaan.
- 6) Ohjaus, jota annetaan indikaattorisuunnitelmasta ja joka kattaa suunnitelmaan sisällytettävät osatekijät, sovellettavat säännöt ja mallitaulukot.
- 7) Ohjaus, jota annetaan seurannasta ja joka kattaa vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin sisällytettävät osatekijät sekä sovellettavat säännöt ja mallitaulukot.
- 8) Ohjaus, jota annetaan täydentävien tulosindikaattoreiden arvojen arvioimisesta ja joka kattaa asianmukaisen hankepopulaation yksilöimisen, otantastategiat, tarkoituksenmukaiset menetelmät, tietolähteet ja arviointitekniikat.
- 9) Ohjaus, jota annetaan maaseudun kehittämisohjelmien vaikutusten arvioinnista, kattaen vaikutusindikaattoreiden käyttötarkoituksen ja käytön, maaseudun kehittämispolitiikan ja muun politiikan väliset yhteydet, seikat, joilla on vaikutusta vaikutusindikaattoreiden arvoihin, ja ehdotetut menetelmät maaseudun kehittämisen toimenpiteiden nettovaikutuksen arvioimiseksi.
- 10) Ohjaus, jota annetaan maaseudun kehittämisen yleisistä arviointikysymyksistä, mukaan lukien yhteydet toimenpidelogiikkaan ja yhteisiin indikaattoreihin; ehdotetaan millaisia lisätietoja, arviointikriteereitä ja mahdollisia eri lähestymistapoja voitaisiin hyödyntää kysymyksiin vastaamiseksi.
- 11) Ohjaus, jota annetaan vuosien 2014–2020 maaseudun kehittämisohjelmien jälkiarvioinnista ja joka kattaa tavoitteet, sovellettavan menettelyn sekä jälkiarvioinnin laajuuden; tarjotaan metodologista tukea, yksilöidään hyvä toimintatapoja ja esitellään ohjeellisia malleja, joita arvioinnissa voidaan hyödyntää.

▼B*LIITE VII***Vuotuisten täytäntöönpanokertomusten rakenne ja sisältö (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 50 artikla ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 75 artikla)****1. Keskeiset tiedot ohjelman toteutuksesta ja prioriteeteista***a) Rahoitustiedot*

Tiedot rahoituksen toteutumisesta: jokaisen toimenpiteen ja kohdealan osalta on esitettävä selvitys aiheutuneista menoista, jotka on sisällytetty menoilmoituksiin. Siinä on esitettävä aiheutuneet julkiset kokonaismenot sekä takaisinperinnät ja oikaisut, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet edellisen kalenterivuoden kuluessa.

b) Yhteiset ja ohjelmakohtaiset indikaattorit sekä määrälliset tavoitteet

Tiedot maaseudun kehittämisohjelman toteuttamisesta mitattuna yhteisillä ja erityisillä indikaattoreilla, mukaan lukien edistyminen kullekin kohdealalle asetuissa tavoitteissa, ja tiedot toteutuneesta tuotoksesta verrattuna indikaattorisuunnitelmassa esitettyyn suunniteltuun tuotokseen. Vuonna 2017 jätettävästä vuotuisesta täytäntöönpanokertomuksesta alkaen se, miten on edistytty tuloksetyössä asetettujen välitavoitteiden saavuttamisessa (taulukko F). Lisätietoja maaseudun kehittämisohjelman täytäntöönpanovaiheesta esittämällä tiedot rahoitussitoumuksista toimenpiteittäin ja kohdealoittain; se, miten tavoitteiden saavuttamisessa ennakoidaan edistyttyvän.

Taulukot:

- Taulukko A: Sidotut menot toimenpiteittäin ja kohdealoittain
- Taulukko B: Toteutunutta tuotosta koskevat indikaattorit toimenpiteittäin ja kohdealoittain

▼M5

- Taulukko C: Asiaan liittyvien tuotosten ja toimenpiteiden erittely aluetypin, sukupuolen ja/tai iän mukaan sekä toimien mukaan kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista edistävien toimien osalta ja toimien ja tuen tyypin mukaan covid-19-kriisin vaikutusten lieventämistä tukevien toimien ja elvytystoimien osalta

▼B

- Taulukko D: Edistyminen tavoitteiden saavuttamisessa
- Taulukko E: Siirtymäkauden toimenpiteiden seuranta
- Taulukko F: Tuloksetyöindikaattoreiden saavuttaminen

2. Arviointisuunnitelman toteuttamisessa saavutettu edistyminen on esitettävä seuraavalla tavalla:

- a) Kuvaus mahdollisista muutoksista, joita on tehty maaseudun kehittämisohjelman arviointisuunnitelmaan vuoden aikana, ja perustelut.
- b) Kuvaus vuoden aikana toteutetuista arviointitoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 3 jakson).*
- c) Kuvaus toimista, joita on toteutettu tietojen toimittamisen ja tiedonhallinnan osalta (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 4 jakson).*
- d) Luettelo toteutetuista arvioinneista, myös tieto siitä, millä verkkosivustolla ne on julkaistu.
- e) Luettelo toteutetuista arvioinneista keskittyen arviointihavaintoihin.
- f) Kuvaus viestintätoimista, jotka on toteutettu arviointihavaintojen julkaisemiseksi (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakson).*

▼B

- g) Kuvaus arviointitulosten vuoksi toteutetuista jatkotoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakson).*

* On viitattava arviointisuunnitelmaan, kuvattava kaikki toteutuksessa havaittuja vaikeuksia ja ilmoitettava, mihin ratkaisuihin on päädytty tai mitä ratkaisuja on ehdotettu.

3. Seikat, jotka vaikuttavat ohjelman ja toteutettujen toimenpiteiden tehokkuuteen

Kuvaus toimista, joita hallintoviranomainen ja seurantakomitea ovat toteuttaneet varmistaa ohjelman laadukkaan ja tehokkaan toteuttamisen erityisesti kun kyseessä ovat ohjelman hallinnossa havaitut ongelmat ja mahdollisesti toteutetut korjaavat toimenpiteet varsinkin komission esitettyä huomautuksia.

4. Toimet, joita on toteutettu teknisen avun ja ohjelman julkistamiseen liittyvien vaatimusten suhteen

- a) Jos teknisessä avussa katetaan kansallisen maaseutuverkoston perustaminen ja toiminta, kertomuksessa on kuvattava, mitä toimia on toteutettu ja mikä on nykytilanne kansallisen maaseutuverkoston perustamisen ja verkoston toimintasuunnitelman toteuttamisen suhteen.

- b) Minkälaisin toimin on varmistettu ohjelman julkistaminen (tämän asetuksen 13 artikla).

5. Toimet, jotka on toteutettu ennakkoehtojen täyttämiseksi (tapauksen mukaan vuonna 2017 ja vuonna 2016)

Kuvaus toimista, joita on toteutettu prioriteetti/kohdeala/toimenpidekohtaisesti, jotta täytettäisiin sovellettavat prioriteettisidonnaiset ja yleiset ennakkoehdot, jotka eivät täytyneet tai täytyivät osittain silloin kun maaseudun kehittämisohjelma hyväksyttiin. On mainittava kriteerit, jotka eivät täytyneet tai täytyivät vain osittain, mahdollinen strategia, säädös tai muu asiaan liittyvä asiakirja, myös asianomaiset jaksot ja pykälät, ja kriteereiden täyttymisestä vastaavat tahot. Tarvittaessa jäsenvaltiot voivat tämän kuvauksen täydentämiseksi toimittaa selvennyksiä tai lisätietoja.

6. Kuvaus alaohjelmien toteuttamisesta

Vuosina 2017 ja 2019 toimitettavien vuotuisten täytäntöönpanokertomusten on sisällettävä myös tiedot täytäntöönpanosta mitattuna yleisillä ja erityisillä indikaattoreilla, mukaan lukien edistymisen alaohjelman indikaattorisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa, ja tiedot toteutuneesta tuotoksesta ja toteutuneista menoista verrattuna alaohjelmassa esitettyyn suunniteltuun tuotokseen ja esitettyihin suunniteltuihin menoihin.

7. Arviointi tiedoista ja edistymisestä ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa

Vuosina 2017 ja 2019 toimitettavien vuotuisten täytäntöönpanokertomusten on sisällettävä myös seuraavat arviointitoimien ansiosta saadut tiedot:

Raportointi ohjelman saavutuksista ja näiden saavutusten määrällinen esittäminen erityisesti arvioimalla täydentäviä tulosindikaattoreita ja tarkastelemalla asiaan liittyviä arviointikysymyksiä.

Vuonna 2019 toimitettavan vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen on sisällettävä myös seuraavat arviointitoimien ansiosta saadut tiedot:

Raportointi edistymisestä ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa sekä ohjelman vaikutuksesta älykäästä, kestävästä ja osallistavaa kasvua koskevan unionin strategian saavuttamiseen muun muassa arvioimalla ohjelman nettovaiikutusta YMP:n vaikutusindikaattoreiden arvoissa tapahtuneisiin muutoksiin ja tarkastelemalla asiaan liittyviä arviointikysymyksiä.

▼B

8. Toimien toteuttaminen asetuksen (EU) N:o 1303/2013 6, 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen periaatteiden huomioon ottamiseksi

Vuosina 2017 ja 2019 toimitettavien vuotuisten täytäntöönpanokertomusten on sisällettävä myös seuraavat tiedot:

a) *Miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen sekä syrjimättömyys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 7 artikla)*

Arviointi toimista, joita on toteutettu sen varmistamiseksi, että miesten ja naisten välinen tasa-arvo ja sukupuolinäkökohtien integrointi otetaan huomioon ja niitä edistetään ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa, myös ohjelmien seurannan, raportoinnin ja arvioinnin osalta.

b) *Kestävä kehitys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 8 artikla)*

Arviointi toimista, joita on toteutettu sen varmistamiseksi, että maaseuturahaston tavoitteiden toteuttamisessa otetaan huomioon kestävä kehitys sekä saastuttaja maksaa -periaate huomioiden se, että unioni edistää ympäristön säilyttämistä, suojelua ja parantamista perussopimuksen 11 artiklan ja 91 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Lisäksi on toimitettava tiedot ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnetystä tuesta (ilmastonmuutoksen seuranta).

c) *Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 5 artiklassa tarkoitettujen kumppaneiden rooli ohjelman täytäntöönpanossa*

Arviointi toimista, joita on toteutettu sen varmistamiseksi, että asetuksen (EU) N:o 1303/2013 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kumppanien mukana edistymiskertomusten valmistelussa ja kaikissa ohjelman täytäntöönpanovaiheissa, mukaan lukien osallistumalla ohjelmien seurantakomiteoihin mainitun asetuksen 48 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja kansallisen maaseutuverkoston toimintaan.

9. Edistyminen yhdennetyn lähestymistavan varmistamisessa

Vuonna 2019 toimitettavan vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen on sisällettävä myös seuraavat tiedot:

Kuvaus siitä, miten yhdennetyn lähestymistavan soveltamisessa maaseuturahaston ja muiden unionin rahoitusvälineiden käyttöön maaseutualueiden alueellisessa kehittämisessä tukemiseksi on edistytty, mukaan lukien paikallisten kehittämisstrategioiden avulla.

10. Rahoitusvälineiden käyttöönottoa koskeva kertomus (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 46 artikla)

Vuotuisten täytäntöönpanokertomusten liitteenä on oltava seuraavat:

erityinen kertomus toimista, joihin sisältyy rahoitusvälineitä. Kyseisen kertomuksen sisällöstä säädetään asetuksen (EU) N:o 1303/2013 46 artiklan 2 kohdassa, ja kertomus on toimitettava ERI-rahastojen mallin mukaisesti.